

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Nabídka povinného ručení na českém pojistném trhu

Bc. Radim Fiala

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Radim Fiala

Podnikání a administrativa

Název práce

Nabídka povinného ručení na českém pojistném trhu

Název anglicky

Offers of the Mandatory Car Insurance on the Czech Insurance Market

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude na základě teoretických východisek popsat a porovnat nabídky pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla (povinného ručení) v České republice. Výsledkem komparace bude komplexní srovnání nabídek povinného ručení od komerčních pojišťoven z pohledu finančního poradce pro zvolený modelový případ.

Metodika

Postup zpracování diplomové práce bude vycházet z předpokladu systematického zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce v literární rešerši. Teoretická východiska budou zpracována na základě studia odborné literatury. Informace budou čerpány i z právních norem, resp. zákonů zaměřených na povinné ručení.

Ve vlastní práci budou použity analyticko-syntetické metody a metoda komparace.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

pojistitel, pojistník, pojištěný, pojistné plnění, povinné ručení, pojišťovna, bonus, malus, osobní automobil

Doporučené zdroje informací

BUŠTA, P. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla s komentářem: (ve znění 16 novel). Praha: Venice Music Production, 2014. ISBN 978-80-904270-5-1.

DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-

DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. Teorie pojistných trhů. [Praha] : Professional Publishing, 2010. ISBN: 978-80-7431-015-7.

DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha : Ekopress, 2009. ISBN: 978-80-86929-51-4.

MARSHALL, W. R. Insurance: concepts & coverage : property, liability, life, health and risk management. Victoria, B.C: Friesen Press, 2012. ISBN 9781770978836.

ZÁRYBNICKÁ, J., SCHELLE, K. Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost). Ostrava: Key Publishing, 2010. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-061-3.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jana Šturcová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Nabídka povinné ručení na českém pojistném trhu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2019

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Janě Šturcové, Ph.D., vedoucí práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které významně přispěly k vypracování této diplomové práce.

Rovněž děkuji všem, kteří byli ochotni mi poskytnout potřebné informace z praxe. Jmenovitě, Petru Gallovi, obchodnímu řediteli společnosti Profi-Advisors, s. r. o.

V neposlední řadě bych chtěl také poděkovat mé rodině a přátelům za jejich podporu a trpělivost po celou dobu mého studia.

Nabídka povinného ručení na českém pojistném trhu

Abstrakt

Na českém pojistném trhu je nabízeno mnoho variant povinného ručení. Orientace mezi jednotlivými nabídkami se tak stává pro běžného člověka náročná. Obsahem této práce bude na základě teoretických východisek popsat a porovnat nabídky povinného ručení. Předmětem srovnání budou nejprve doplňkové služby, varianty připojištění, slevy a bonusy u jednotlivých pojišťoven. Dále bude na modelových případech provedeno srovnání výše pojistného, která je ovlivněna mnoha parametry. V práci budou rovněž porovnány nabídky povinného ručení sjednané prostřednictvím finančně poradenské společnosti, stránek pojišťoven a webových srovnávačů.

Klíčová slova: pojistitel, pojistník, pojistné plnění, povinné ručení, bonus, malus

Offers of the Mandatory Car Insurance on the Czech Insurance Market

Abstract

Czech insurance market offers a vast variety of mandatory car insurance. It is a difficult task for an ordinary man to choose the best offer for him. This thesis will focus on a comparison of mandatory car insurance offers from different insurance companies based on theoretical basis. Subjects of the comparison will be supplementary services, supplementary services, supplementary insurance options, discounts and bonuses offered by individual insurance companies. Furthermore, a price of individual mandatory car insurance offers, which is influenced by many parameters, will be compared and illustrated on model examples. In addition, the thesis will also contain comparison of mandatory car insurance offers negotiated through a financial advisory company, insurance companies websites and web comparators.

Keywords: the insurer, policy holder, benefit, mandatory car insurance, bonus, malus

Obsah

Úvod	9
1 Cíl a metodika	10
2 Teoretická část	11
2.1 Základní pojmy z oblasti pojišťovnictví	11
2.2 Vývoj pojišťovnictví	16
2.2.1 Pojišťovnictví ve světě	16
2.2.2 Pojišťovnictví na českém území	19
2.3 Legislativní úprava pojišťovnictví v České republice	21
2.4 Český pojistný trh	21
2.5 Charakteristika životního pojištění	24
2.6 Charakteristika neživotního pojištění	26
2.6.1 Úrazové pojištění	27
2.6.2 Nemocenské pojištění	28
2.6.3 Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik	29
2.6.4 Pojištění zemědělských rizik	31
2.6.5 Pojištění právní ochrany	32
2.6.6 Cestovní pojištění	33
2.6.7 Majetkové pojištění	33
2.6.8 Pojištění odpovědnosti za škodu	35
2.7 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	36
2.7.1 Historie povinného ručení	38
2.7.2 Pojistná smlouva	39
2.7.3 Česká kancelář pojistitelů	41
2.7.4 Doplnková připojištění	42
2.7.5 Bonus a malus	43
2.7.6 Zelená karta	44
3 Praktická část	46
3.1 Představení pojišťoven nabízejících povinné ručení v ČR	46
3.2 Srovnání nabídek povinného ručení	58
3.3 Cenové srovnání nabídek povinného ručení	64
3.3.1 Modelové příklady s komplexním posouzením zvolených parametrů	66
3.3.2 Modelový příklad s měnícím se trvalým bydlištěm pojistníka	70
3.3.3 Modelový příklad vozidel s benzínovým a naftovým motorem	72

3.3.4	Srovnání povinného ručení sjednaného přes finančně poradenskou společnost, webové stránky pojišťoven a webové srovnávače s využitím komparativní metody	75
4	Výsledky a zhodnocení	82
Závěr	85

Seznam použité literatury

Seznam tabulek

PŘÍLOHY

Úvod

Žijeme v době, kdy většina z nás každodenně využívá k přepravě dopravní prostředky. Nejrozšířenějším způsobem přepravy zůstává silniční doprava, avšak s rostoucím počtem vozidel na pozemních komunikacích roste i riziko způsobení škod na vlastním nebo cizím majetku a zdraví. Z tohoto důvodu je ve všech vyspělých zemích s tržní ekonomikou uzákoněna povinnost mít uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, označované také jako povinné ručení. Předmětem povinného ručení je úhrada škod na majetku a zdraví třetích osob v případě způsobené dopravní nehody. V dnešní době však existuje možnost si sjednat kromě základního krytí odpovědnosti i doplňková přípojištění, jako jsou například pojištění skel, rozšířené asistenční služby a další. Tato přípojištění svým charakterem připomínají spíše majetkové pojištění vozidla – havarijní pojištění.

Po přechodu z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní začalo na českém pojistném trhu nabízet povinné ručení hned několik pojišťoven. Zákazníkovi se tak otevřela možnost výběru z celé řady pojištění. Porovnání veškerých nabídek může být časově velice náročné, jelikož při výběru se zohledňují kromě ceny i jiné faktory (například možnosti přípojištění nebo doplňkových služeb). Cena pojištění je závislá na parametrech vozidla, věku a škodní historii pojistníka a mnoha dalších faktorech. Z toho důvodu působí na trhu také subjekty, které se snaží zákazníkům jejich situaci ulehčit a vybrat pro ně nejlepší z nabízených produktů. Příkladem těchto subjektů mohou být finanční poradci, ale také automatizované internetové srovnávače, jejichž zjevnou nevýhodou je srovnání povinného ručení pouze na základě ceny.

Internetové srovnávače povinného ručení přitahují stále více pozornosti zákazníků. Jejich velkou výhodou je jednoduchost a rychlost zprostředkování povinného ručení. Zůstává však otázkou, zda se dokáží vyrovnat nebo dokonce plně nahradit služby finančních poradců.

Představení, porovnání nabídek a srovnání cen povinného ručení na českém trhu je předmětem zkoumání této práce.

1 Cíl a metodika

Cílem diplomové práce bude na základě teoretických východisek popsat a porovnat nabídky pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla (povinného ručení) v České republice. Výsledkem komparace bude komplexní srovnání nabídek povinného ručení od komerčních pojišťoven pro zvolené modelové případy.

Postup zpracování diplomové práce bude vycházet z předpokladu systematického zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce v literární rešerši. Teoretická východiska budou zpracována na základě studia odborné literatury a internetových zdrojů. Informace budou čerpány i z právních norem, resp. zákonů zaměřených na povinné ručení. Ve vlastní práci budou použity analyticko-syntetické metody a metoda komparace.

Praktická část bude zaměřena na představení produktů povinného ručení u všech 13 komerčních pojišťoven na českém pojistném trhu, které ho nabízejí. Dalším krokem bude komparace systému bonusů a malusů, doplňkových služeb, připojištění i nabízených slev a převodů bonusů u jednotlivých pojišťovacích institucí. Ve druhé polovině praktické části práce bude provedena komparace cen povinného ručení na modelových příkladech. Cena bude vypočtena pomocí systémových kalkulátorů finančně poradenské společnosti Profi-Advisors s. r. o. Následné cenové srovnání se bude týkat pouze 10 největších pojišťoven na trhu s povinným ručením, jelikož se zbylými třemi Profi-Advisors nespolupracuje. V modelových příkladech budou srovnány cenové nabídky dle měnících se parametrů vozidla a pojistníka. Dále bude provedeno porovnání ceny povinného ručení sjednaného prostřednictvím Profi-Advisors, internetových stránek pojišťoven a webových srovnávačů Klikpojisteni.cz a ePojisteni.cz. Na závěr budou komplexně zhodnoceny výsledky jednotlivých nabídek povinného ručení.

2 Teoretická část

Obsahem teoretické části bude nejprve definování základních pojmů z odvětví pojišťovnictví následované historickým vývojem pojišťovnictví ve světě a českých zemích. Stručně bude popsána legislativní úprava pojišťovnictví i český pojistný trh samotný. Druhá polovina teoretické části práce bude věnována charakteristice životního a neživotního pojištění. Konec kapitoly bude zaměřen na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla neboli povinné ručení.

2.1 Základní pojmy z oblasti pojišťovnictví

Pojišťovnictví lze charakterizovat jako specifické nevýrobní odvětví ekonomiky, jehož cílem je zabezpečení finančního rizika v oblastech zdraví, života a majetku. Pojišťovnictví bylo po staletí utvářeno a formulováno a v současné době je tvořeno státními i soukromými institucemi.

Patří sem:

- pojišťovny, zajišťovny a garanční fondy,
- státní instituce vykonávající dozor (ČNB, Ministerstvo financí),
- Česká asociace pojišťoven (ČAP),
- poradenské firmy a pojišťovací zprostředkovatelé,
- ostatní instituce nabízející pojištění (např. komerční banky). (www.edu.uhk.cz, 2018)

Pojištění je způsob, jakým se může zainteresovaná skupina obyvatel společnosti spojit a shromáždit prostředky na zaplacení možných ztrát v budoucnosti způsobených lidským jedincem nebo přírodními živly. Pojištění má snížit nebo odstranit riziko nahodilých událostí, které by mohly vést ke škodě na majetku, zdraví nebo životě. (Marshall, 2012)

Existuje několik dělení pojištění. Zde jsou uvedena některá z nich:

- a) **komerční** (obsahuje pojištění osob, majetku a odpovědnosti) a **nekomerční** (sociální a zdravotní pojištění). Komerční pojištění se potom dělí na dobrovolné

(pouze pojistník rozhoduje, zda uzavře pojištění či nikoliv), povinné (upraveno právní normou, např.: pojištění odpovědnosti provozu vozidla) a zákonné (pojištění odpovědnosti zaměstnavatele).

b) podle tvorby rezerv

- rezervotvorné – vznik pojistné události je znám (např. důchodové pojištění),
- rizikové – není předem známo, kdy dojde k pojistné události (pojištění majetku, úrazu)

c) podle odvětví

- životní pojištění – lze sjednat pouze pro fyzické osoby a lze jej dělit na:
 - rizikové – bez spořicí složky
 - rezervotvorné – se spořicí složkou, která je vyplacena při vzniku pojistné události nebo při ukončení pojistné doby)
- neživotní pojištění – zahrnuje zajištění movitých a nemovitých věcí

Pojištění lze identifikovat podle **třech základních principů**.

- Princip neekvivalentnosti – výše vypláceného pojistného plnění není závislá na výši pojistného, které bylo zapláceno.
- Princip podmíněné návratnosti – pojišťovna vyplatí pojistné plnění pouze za předpokladu, že dojde ke vzniku pojistné události dle platných pojistných podmínek.
- Princip solidárnosti – v pojistných fondech, sloužících jako technická rezerva, se hromadí pojistné zaplacené pojistníky. Z těchto fondů jsou vypláceny finanční prostředky pouze těm pojistníkům, kterým vznikla pojistná událost.

Pojišťovna je právnická osoba, která je oprávněna provozovat na území ČR pojišťovací činnost (www.psfv.cz, 2018). Ducháčková (2009) pojišťovnu definuje jako: *Specifickou finanční instituci přebírající rizika a provozující pojistné produkty*. Oprávnění pro vykonávání pojistné činnosti obdrží pojišťovna od orgánu státního dozoru nad pojištěním v odvětvích životního a neživotního pojištění.

Pojišťovny se z pohledu **hlediska zaměření činnosti** dělí na univerzální a specializované.

- Univerzální – takovéto pojišťovny pojišťují veškeré druhy rizik a zároveň mohou provozovat zajištění (pokud obdrží licenci).
- Specializované – jsou to pojišťovny, které se zaměřují pouze na vybranou oblast pojištění. (Ducháčková, 2009)

Dále je možné pojišťovny dělit **dle právní formy**:

- akciové pojišťovny – jsou nejrozšířenější právní formou,
- vzájemné (družstevní) pojišťovny – využívají ke krytí rizik vzájemnou pomoc (škoda, která nastane u jednoho člena společenství, je nesena ostatními, kterým se nestala),
- státní pojišťovny – jsou zakládány státem nebo státními orgány. Jejich působnost je zejména v oblastech, které nejsou příliš atraktivní pro akciové pojišťovny. (Ducháčková, 2009)

Zajišťovna je právnická osoba, jež přebírá část pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou. Kameníková, Polách a Král' (2010) jí označují jako: *pojišťovnu pojišťoven* (případně zajišťoven).

Na pojistném trhu působí celá řada pojistitelů. Tyto subjekty musí být právnickými osobami a musí mít udělené platné oprávnění od Ministerstva financí. **Pojistitelem** lze rozumět finanční instituci – pojišťovnu, která hradí škody pojištěným dle uzavřené smluvní dohody. (Ducháčková, 2009)

Pojišťovny poskytují ochranu před nahodilými událostmi pro své klienty. Klientem pojišťovny může být právnická nebo fyzická osoba nazývaná jako **pojistník**. Tato osoba, na základě pojistné smlouvy, má povinnost platit pojistné, nemusí však být zároveň osobou pojištěnou. (www.psfv.cz, 2018)

V pojistné smlouvě vystupuje mimo pojistníka také osoba zvaná **pojištěný**. Jedná se o osobu, na jejíž život, zdraví nebo i majetek se vztahuje, podle pojistné smlouvy, pojištění. Pojištěný má nárok na pojistné plnění i v případě, že není sám pojistníkem.

Úpravy a změny pojistné smlouvy smí však provádět pouze pojistník, ten ale může být zároveň i pojištěným. (www.psfv.cz, 2018)

Jakmile pojistník uzavře s pojistitelem pojistnou smlouvu, je pojistník povinen hradit pojišťovně pojistné. **Pojistné** je cena za pojistnou ochranu a jeho výše se může u jednotlivých pojišťovacích institucí lišit. Pojistník platí pojistné jednorázově nebo opakovaně ve stanovených periodách. Výši pojistného stanovuje pojistitel tak, aby umožňovalo pokrýt veškeré nároky vzniklé v pojistném období a tak, aby zabezpečilo jeho fungování. (Ducháčková, 2009)

Dojde-li k nahodilé události a pojištěnému je způsobena škoda na majetku nebo na zdraví, je pojistitel povinen vyplatit pojištěnému nebo obmyšlené osobě¹ **pojistné plnění**. Výplata pojistného plnění je podmíněná splněním podmínek uvedených v pojistné smlouvě. (Ducháčková, 2009)

Skutečnost, při níž vznikla povinnost pojistitele plnit, se nazývá **pojistná událost**. Tuto událost nahlašuje a dokládá pojištěný nebo pojistník. Informovat pojišťovnu lze různými komunikačními kanály, například telefonicky, online nebo písemně. Okolnosti pojistné události jsou blíže formulovány v pojistných podmínkách pojišťovny a v uzavřené smlouvě mezi pojistitelem a pojistníkem. (Ducháčková, 2009)

V obecné právní rovině je osoba, které byla způsobena újma označována jako **poškozená**. V pojišťovnictví má tato osoba nárok na pojistné plnění za předpokladu, že byla prokázána újma a vzniklá událost je předmětem pojištění. (www.cap.cz, 2018)

V souvislosti s pojištěním, zejména pak u pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, je často skloňovaným termínem **limit pojistného plnění**. Jedná se o maximální finanční obnos hrazený pojišťovnou v případě škodní události. Výše těchto limitů se odráží na ceně pojištění. (www.cap.cz, 2018)

¹ Obmyšlená osoba obdrží pojistné plnění v případě, že pojištěný zemře.

Pojistná smlouva je právní dokument, ve kterém se na jedné straně pojistitel zavazuje vyplatit pojistné plnění pojištěnému nebo třetí osobě ve sjednané výši a v případě, že nastane pojistná událost. Na straně druhé vzniká pojistníkovi závazek hradit pojistiteli pojistné. (Ducháčková, 2009)

Riziko

Je dle Akademického slovníku cizích slov chápáno jako nebezpečí, možnost nezdaru, ztráty nebo škody. (Kraus, 2009) Pro slovo riziko v současné době není platná žádná všeobecně uznávaná definice. Překážkou pro vytvoření definice je rozdílné chápání slova v různých odvětvích, oborech nebo jazycích.

Riziko je definováno podle Smejkal a Raise (2013) jako *situace, v níž existuje možnost vzniku nepříznivé odchylky od žádoucího výsledku, ve který doufáme nebo ho očekáváme*. Dále ho například Smejkal a Rais (2013) definují jako *odchýlení skutečných a očekávaných výsledků* nebo jako: *pravděpodobnost či možnost vzniku ztráty, obecně nezdaru*. Ducháčková (2009) rozlišuje čisté a spekulativní riziko. Čisté riziko je negativní odchylka od cíle, zatímco spekulativní může být kladná i záporná odchylka od cíle.

Všeobecně platí, že riziko nelze nikdy vyloučit. Je ale možné mu částečně předcházet a riziko tím omezit. Existuje celá řada způsobů, jak se podnikatelské subjekty s rizikem vyrovnávají, využívají k tomu pojištění, diverzifikaci svého portfolia, uzavírají smluvní dohody, zadávají zakázky více podnikatelům nebo riziko omezují vhodnou prevencí (např. ochranné pomůcky, alarmy).

Riziko má také velice úzkou souvislost s pojištěním, ve kterém dochází k převodu rizika na pojistitele. V pojišťovací praxi lze rozlišovat tzv. subjektivní a objektivní riziko. Subjektivní riziko se vztahuje k jedincům a je přímo ovlivňováno jejich chováním a jednáním. Příkladem tohoto rizika může být jejich neopatrnost, morální riziko nebo charakterové vlastnosti a schopnosti jedinců. V případě, že riziko vznikne nezávisle na lidech, nazývá se toto riziko objektivní. Jako příklad lze uvést blesk, nebo jinou přírodní katastrofu. (Ducháčková, 2009)

V oblasti pojišťovnictví bývá riziko chápáno trojím způsobem:

- událost (úmrtí, úraz, požár),
- předmět (stavba, automobil),
- pravděpodobnost. (Ducháčková 2009)

2.2 Vývoj pojišťovnictví

V této podkapitole bude nejprve popsán vznik pojišťovnictví ve světě a dále popis vzniku a vývoje pojišťovacích institucí v Evropě. Na závěr kapitoly bude uveden stručný vývoj pojištění na českém území.

2.2.1 Pojišťovnictví ve světě

Riziko ztrát z nahodilých událostí provází lidstvo od prvopočátku. S postupným vývojem lidstva přicházely první úvahy o tom, jak předejít těmto ztrátám. Jako počátek pojišťovnictví je bráno období starověku, konkrétně Egypt okolo roku 2500 před Kristem, kde řemeslníci uzavírali dohody o krytí výdajů na pohřby a kupci na své karavany se zbožím. Charakteristickým rysem je uzavírání těchto pojištění v uzavřených skupinách osob a jejich vzájemnostní charakter. O 2000 let později, během období největšího rozmachu Athén a Sparty v antickém Řecku, byla doložena první zmínka o pojišťování osob. Vztahovala se na osoby zraněné při válečném konfliktu a je považována za analogii dnešního sociálního pojištění. Další dochované zmínky o obdobích pojišťování jsou doloženy ze starověkého Říma. V římské říši vznikaly spolky, jejichž cílem bylo krytí výdajů na pohřby, krytí věna nevěstám nebo například pojištění zboží přepravovaného na lodích. V tomto období bylo pojištění spíše směřováno na ne příliš početnou část obyvatelstva. Dominantním odvětvím bylo zemědělství a na rizika spojená s chovem a pěstováním neexistovala žádná pojistná ochrana. Po rozpadu Říma se vývoj pojišťovnictví pozastavil. (Ducháčková 2009)

Ve středověku, na počátku 12. století, docházelo k dalšímu uzavírání pojišťovacích dohod. Napomohla tomu především tendence uzavírání nových spolků a sdružení v podobě gild nebo bratrstev. Postupem času z těchto spolků a sdružení vznikly cechy zaměřující se

na nejrůznější řemesla. Příslušníkům uskupení byly poskytovány, stejně jako ve starověku, finanční prostředky na pohřebné, ale i na podporu členů v nemoci. Náklady na tyto vzniklé události cechy hradily ze společné pokladnice. (www.brokerteam.cz, 2018)

Významným historickým milníkem pro pojišťovnictví je rok 1343. V tomto roce dva italské obchodníky uzavřeli historicky **první** (dochovanou) **pojistnou smlouvu**.² Smlouva byla podepsána v italském městě Pisa a zapříčinila rozmach námořního pojišťování. (www.klikpojistení.cz, 2018)

Ačkoliv stále převažovalo pojištění majetkového charakteru spojené zejména s námořní dopravou, objevily se zde i prvotní základy **životního pojištění**. První zmínky o tomto typu pojištění pochází z počátku 14. století. V této době byla sjednána dohoda mezi klášterem a jejím arcibiskupem, v níž se arcibiskup zavázal zaplatit jednorázový příspěvek ve výši 2400 livrů ve prospěch kláštera a klášter mu měl na oplátku platit doživotní rentu ve výši 400 livrů ročně. Později však bylo prokázáno, že se tak úplně nejednalo o legální počínání, ale spíše o obcházení církevních pravidel. (www.brokerteam.cz, 2018)

V následujících stoletích vznikaly dohody obdobné dnešnímu důchodovému pojištění a dohody spojené s rizikem úmrtí nebo újmy na zdraví. První dochovaná smlouva životního pojištění pochází z Anglie a byla podepsána v roce 1583. Smlouva byla uzavřena na jeden rok a vztahovala se na život jistého pana Gybbonse. Ten těsně před koncem pojistného období zemřel a došlo tak k pojistnému plnění. Až do 18. století mohly být smlouvy uzavírány na životy cizích osob. Pojištění se tak podobalo spíše sázení na smrt ostatních, kteří například mířili do války. Někteří občané díky tomuto pojišťování rychle zbohatli. Konec těmto praktikám přinesla až nová legislativa, která vyloučila z pojištění válku a možnost pojišťovat osoby, u kterých úmrtí nepřinese dotyčnému žádnou škodu. (www.brokerteam.cz, 2018)

Posledním základním kamenem pro vznik životního pojištění bylo vytvoření základních pojišťovacích tabulek. Tabulky sestavil v polovině 18. století britský matematik James

² v některých zdrojích je stále možné dohledat již zastaralý údaj o první dochované smlouvě z roku 1347

Dodson na základě nasbíraných údajů o průměrném trvání lidského života. Výsledkem jeho práce byla tabulka, jež umožňovala pojišťovat občany v každém věku za rozdílné pojistné. Mladí klienti tak platili za pojištění méně, než ti starší. Stejně tak jako tomu je dnes. (www.brokerteam.cz, 2018)

Na konci 17. století založil Edward Lloyd v Londýně kavárnu, kterou navštěvovala řada významných kupců a námořníků. Lloyd využil příležitosti a začal shromažďovat informace o námořní přepravě a vytvořil tak největší informační centrum o námořnictví té doby. Z kavárny se stalo také významné pojišťovací centrum pro námořní dopravu. Po Lloydově smrti zůstala tradice kavárny zachována a následující majitelé získali právo na námořní pojišťování. Tím byl položen základ **institucionalizace pojištění** a dodnes známé společnosti Lloyd's of London. (www.lloyds.com, 2018)

Od poloviny 18. století dochází na území Evropy k postupné institucionalizaci pojišťovnictví. Největší růst odvětví je zaznamenán převážně ve státech západní Evropy, kde mezi dominantní odvětví patří životní, požární a námořní pojištění. V Anglii vznikají první pojišťovny zaměřující se na požární pojištění. První taková pojišťovna vznikla po velkém požáru Londýna a nesla jméno The Fire Office. Rozmach požárního pojištění probíhal následně po celé Evropě, ovšem nejvýznamnější požární pojišťovna té doby měla kořeny v Anglii a nazývala se Phoenix. Ta v roce 1786 expandovala, jako historicky první požární pojišťovna, na zahraniční trhy. (Ducháčková, 2009)

V 19. století se stává pojištění předmětem podnikání a v návaznosti na to vznikají i první akciové společnosti. Růst odvětví přináší i další provozované druhy pojištění a rovněž vznikají zajišťovny. První zajišťovna byla založena roku 1846 v Kolíně na území dnešního Německa. (Ducháčková, 2009)

V následujících letech probíhaly především státní regulace komerčního pojištění. Stát nařídil pojišťovnám povinnost zakládat zabezpečovací fondy, zavedl udělování koncesí novým pojišťovnám, kontrolu hospodaření, úrokových měr nebo také regulaci investičního portfolia pojišťoven. Druhá polovina 20. století přinesla růst zejména životního pojištění a to na úkor pojištění neživotního. Důvodem byla nejen rostoucí poptávka, ale i daňová podpora životního pojištění od státu. (Ducháčková, 2009)

2.2.2 Pojišťovnictví na českém území

Prvotní náznaky vzniku pojišťovnictví na území Čech jsou datovány na úplný konec 17. století, kdy vznikla myšlenka založení hromadného fondu, do kterého by přispívali všichni obyvatelé vlastníci obydlí. Z fondu měly být hrazeny náklady na škody způsobené požárem. K realizaci této ideje nakonec nedošlo. Důvodem bylo především vysoké riziko požáru, jelikož budovy v té době byly často stavěny z nepříliš ohnivzdorných materiálů. (www.ekonomie-otazky.studentske.cz, 2018)

Za vlády habsburské panovnice Marie Terezie v období 1740 až 1780 vznikaly fondy, z nichž se hradilo odškodné obyvatelům postižených živly a požáry. Ke konci vlády vydala panovnice předpis, který pojednával o vyplácení důchodů pro sirotky a vdovy. Fondy a ani vydaný předpis neměly příliš dlouhého trvání a zanikly. Marie Terezie viděla v požárním pojištění velký potenciál, proto navrhla zemským úřadům založit požární pojišťovny. Její návrh se bohužel nesetkal s pochopením a byl zamítnut. Jedním z hlavních důvodů byl špatný ekonomický stav obyvatel po válečných konfliktech. (www.ekonomie-otazky.studentske.cz, 2018)

Další změna nastala až v roce 1819, kdy byl vydán patent, jenž umožnil podnikat v odvětví pojištění. Nejvýznamnějším mezníkem pro české pojišťovnictví byl rok vzniku první české pojišťovny na českém území. Jmenovala se **První česká vzájemná pojišťovna** a byla založena roku 1827. Toto období je autory odborných literatur uznáváno jako období vzniku pojišťovnictví na českém území. Od zmiňovaného data bylo založeno ještě několik pojišťoven. Jako příklad lze uvést Pražskou městskou pojišťovnu (1865), životní pojišťovnu Vzájemná pojišťovací banka Slavia (1869) nebo Hasičskou vzájemnou pojišťovnu v Brně (1900). (Ducháčková, 2009)

S probíhající institucionalizací pojišťovnictví rostl zájem i o nové druhy krytí rizik než tomu bylo doposud. Velký nárůst poptávky byl zejména po úrazovém pojištění pro dělníky pracujících v továrnách, po pojištění proti krádeži nebo po různých druzích pojištění majetku. I přes rostoucí zájem o jiná rizika bylo stále nejvýznamnější pojištění proti požáru. (Ducháčková, 2009)

Význam pojišťovnictví v 19. století nadále stoupal a s ním i zájem jednotlivých států o kontrolu a regulaci tohoto odvětví. Z tohoto důvodu byl v roce 1880 vydán pojišťovací regulativ, který měl hájit práva pojištěných a umožňovat státním orgánům dohlížet a řídit činnost jednotlivých institucí. (Ducháčková, 2009)

Počátkem 20. století začala popularita a významnost požárního pojištění upadat. Do popředí se dostalo životní pojištění, konkrétně pojištění pro případ smrti nebo dožití. Do první světové války vznikaly stále nové pojišťovny, to se ale s jejím rozpoutáním změnilo a během let 1914 až 1918 nevznikla na českém území žádná pojišťovna. Po válce a se vznikem první republiky se pojišťovnictví opět začalo dařit. Vedle nových československých pojišťoven zde působily také pojišťovny zahraniční. Rozmach odvětví trval až do začátku druhé světové války (světová hospodářská krize 1929 – 1933 pojišťovnictví příliš nezasáhla). (www.brokerteam.cz, 2018)

Do konce druhé světové války působilo na území Československa přes 700 pojišťovacích institucí. To se brzy po válce změnilo, neboť s měnící se politickou situací byl jejich počet zredukován na pět. S nástupem komunistické vlády zůstala jediná státní pojišťovna v Československu. Ta byla na sklonku 60. let 20. století rozdělena na Českou a Slovenskou státní pojišťovnu. (Ducháčková, 2009)

Po pádu komunistického režimu vydala vláda zákon, který zrušil zákaz vstupu na trh novým pojišťovnám. Vznikaly nové zákony a vyhlášky upravující státní dohled nad odvětvím a celkově se legislativa inspirovala vyspělými západními zeměmi. Po rozdělení České a Slovenské republiky byla 1. ledna 1994 založena Česká asociace pojišťoven. V následujících letech byla vydána řada důležitých zákonů týkajících se pojištění odpovědnosti z provozu vozidel, životního pojištění a neživotního pojištění, ale i pojišťovacích zprostředkovatelů. V roce 2018 bylo v České republice, dle statistik České národní banky, registrováno 49 pojišťovacích subjektů. (www.cnb.cz, 2018); (Ducháčková, 2009)

2.3 Legislativní úprava pojišťovnictví v České republice

Pojišťovnictví je ve vyspělých zemích regulováno zákony a vyhláškami, v České republice tomu není jinak. Touto problematikou se zabývá pojistné právo, sestávající se z pojištění a pojišťovnictví a je označováno jako souhrn právních předpisů a norem. Vytyčuje pravidla podnikání jednotlivým pojišťovacími institucím a orgánům vykonávajícím dohled nad pojišťovnictvím. Dle České asociace pojišťoven je aktuálně pojišťovnictví upravováno čtyřmi zákony a pěti vyhláškami. Zde je uvedený seznam zákonů:

- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí, ve znění pozdějších předpisů (nahrazen 1. 12. 2018 zákonem č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění),
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. (www.ckp.cz, 2018)

2.4 Český pojistný trh

Pojistný trh lze chápat jako místo, kde se střetává nabídka pojištění s poptávkou po pojištění. Na straně nabídky se nacházejí pojišťovací subjekty nabízející různorodé pojistné produkty, jejichž cílem je maximalizace zisku. Fyzické a právnické osoby na straně druhé poptávají pojištění za co nejnižší ceny, s co nejvýhodnějšími podmínkami. Součástí pojistného trhu je také nabídka a poptávka po zajištění. (www.epojisteni.cz, 2018)

Tuzemské pojišťovny mohou působit na pojistném trhu v České republice pouze za předpokladu, že získaly povolení od České národní banky. Tyto pojišťovny poskytují v první řadě svým klientům pojistnou ochranu za úplatu, zároveň se také zaměřují na investiční činnost. V technických rezervách mají pojišťovny uložené dočasně volné peníze, které se snaží co nejvýhodněji zhodnotit ve svůj prospěch. Z tohoto důvodu

Ducháčková (2009) rozděluje trh na věcný pojistný (nabídka a poptávka po pojistných službách) a investiční pojistný (investice dočasně volných prostředků).

Pojistný trh tvoří, kromě pojišťoven, také další důležité subjekty. Mezi takové patří pojišťovací zprostředkovatelé, kteří musejí mít platnou registraci u České národní banky. Stejně tak orgány vykonávající dozor nad pojišťovnictvím (Česká národní banka a Ministerstvo financí) jsou důležitou součástí pojistného trhu. Dále na tomto trhu působí několik sdružení, jmenovitě například Česká asociace pojišťoven nebo Komora pojišťovacích zprostředkovatelů či Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí. Nelze opomenout ani Evropský orgán dohledu pro pojišťovnictví a zaměstnanecské penzijní pojištění (EIOPA), jehož cílem je zlepšovat fungování trhu Evropské unie. (www.mfcr.cz, 2018)

Sběr statistických údajů o komerčním pojištění obstarává Česká asociace pojišťoven. **Česká asociace pojišťoven** je zájmové sdružení komerčních pojišťoven na českém pojistném trhu. Pouze 3 % pojišťoven nejsou součástí asociace. Toto sdružení zastupuje, prosazuje a hájí zájmy komerčních pojišťoven vůči státním orgánům a zahraničí. V praxi to znamená tvorbu připomínek k úpravám legislativy, tvorbu nástrojů prevence vzniku škod a podvodů, sběr informací o vývoji pojistného trhu, koordinaci rozporů mezi členy sdružení a stanovování etických pravidel. (www.cap.cz, 2018)

Za rok 2017 činilo, dle statistik České asociace pojišťoven, předepsané pojistné³ necelých 123 miliard Kč. V porovnání s rokem 2016, kdy předepsané pojistné bylo necelých 119 miliard Kč, se předpis pojistného zvýšil o 3,8 %. Tento nárůst byl zapříčiněn zejména rostoucím zájmem o oblast neživotního pojištění (meziročně o 5,9 %), u životního pojištění je meziroční růst předepsaného pojistného minimální (0,07 %). (www.cap.cz, 2018)

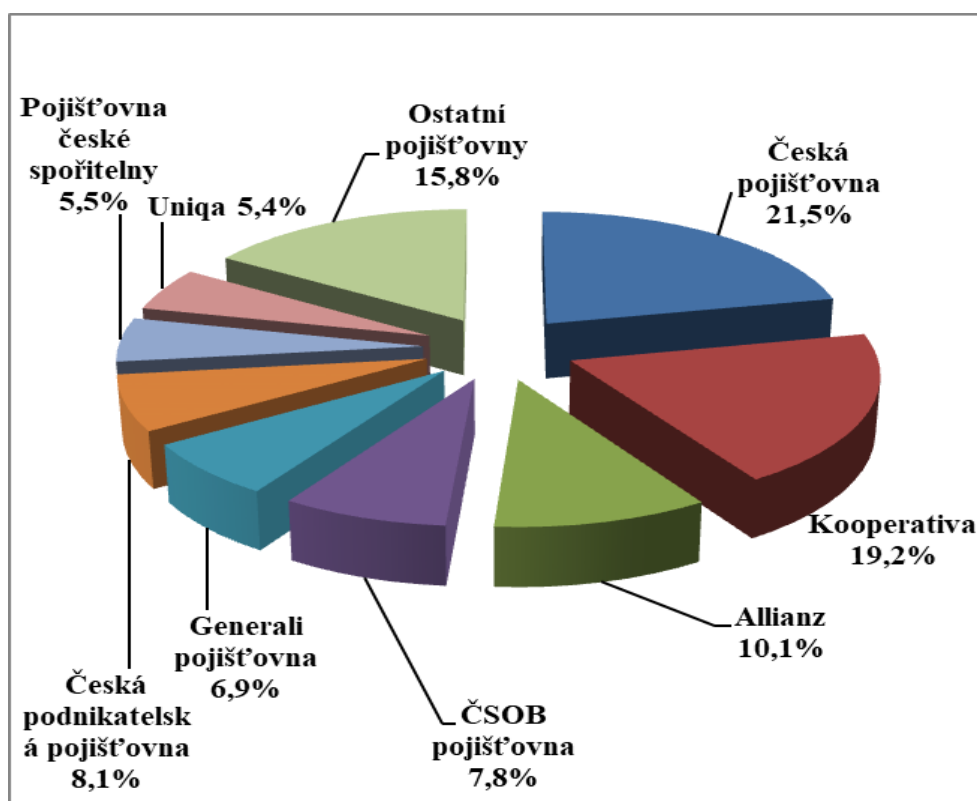
³ Předepsané pojistné je částka, kterou jsou klienti zavázáni pojišťovně uhradit ve stanoveném období. (www.cap.cz, 2018)

Životní pojištění tvoří z celkového smluvního pojištění přibližně jednu třetinu celkové hodnoty, zbylé dvě třetiny jsou tvořeny pojištěním neživotním. Celkem bylo v roce 2017 v České republice napočítáno 5,38 milionů aktivních smluv životního pojištění. (www.cap.cz, 2018)

V neživotním pojištění posilují především povinná a havarijní pojištění, kde povinné ručení zaznamenalo meziroční nárůst o 4,2 % a havarijní o 8,4 %. Počet smluv v tomto odvětví je více než čtyřnásobně vyšší, než je tomu u životního pojištění, přibližně je to 22,2 milionů kusů smluv. (www.cap.cz, 2018)

V následujícím Grafu č. 1 je uveden podíl vybraných pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném.

Graf č. 1: Podíl pojišťoven na předepsaném smluvním pojistném za rok 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle (www.cap.cz, 2019)

2.5 Charakteristika životního pojištění

Životní pojištění nemá ve světě tak dlouhou tradici jako pojištění neživotní. První zmínky o životním pojištění na českém území pochází z období institucionalizace pojišťovnictví na počátku 19. století. V té době zde působily zejména zahraniční pojišťovny nabízející tento produkt. Postupem času se životní pojištění vyvíjelo a stalo se nedílnou součástí vyspělých světových ekonomik.

Životní pojištění se od roku 2014 řídí novým občanským zákoníkem (zákon č. 89/2012 Sb.). Toto pojištění smí sjednat pouze fyzická osoba pro případ smrti, dožití nebo dne dovršení pojistné smlouvy. Nelze ho však sjednat pro dítě mladší tří let a nesmí být sjednáno jinak než jako pojištění obnosové, tedy za účelem zisku finanční obnosu ve sjednané výši.

Dle Ducháčkové (2009) je základní rozdělení životního pojištění následující:

- pojištění pro případ **úmrtí**, u kterého je označováno za pojistnou událost, kdy pojištěný zemře,
- pojištění pro případ **dožití**, kde je pojistnou událostí dožití se stanoveného věku,
- kombinace pojištění pro případ **dožití a úmrtí**.

Na pojistném trhu se lze setkat obvykle s rozdělením životního pojištění na ta s rezervotvornou složkou, kde je typickým příkladem investiční a kapitálové pojištění, a ta bez rezervotvorné složky (rizikové pojištění bez spoření).

V životním pojištění jsou obvykle zahrnuta i rizika neživotního charakteru, jedná se například o pojištění úrazu, trvalých následků, invalidity nebo pracovní neschopnosti. Výše plnění je potom stanovena dle sjednané částky, je to z toho důvodu, že by bylo velice obtížné stanovit přesnou výši škody na zdraví. (Ducháčková, 2009)

Doba, kdy se životní pojištění používalo primárně ke krytí potřeb pozůstalých je pomalu na ústupu a v současné době je možné životní pojištění využívat i pro investiční a spořicí účely. Spoření v rámci tohoto pojištění je podporováno státem v podobě **daňového zvýhodnění**. V roce 2019 si mohou fyzické osoby ročně odečíst od základu daně

až 24 000 Kč, je nutné však splnit několik zákonných podmínek. Zde jsou uvedeny některé z nich:

- pojistka neumožňuje výběry do věku 60 let,
- pouze pojistník, který je zároveň pojištěným, může využívat daňové zvýhodnění,
- pojištění musí být sjednané minimálně na 5 let,
- pojistné je hrazeno na riziko smrti nebo dožití. (www.allianz.cz, 2019)

Příspěvky od zaměstnavatele na životní pojištění zaměstnanců jsou brány jako daňově uznatelný náklad do jakékoli výše. Zároveň tyto příspěvky (do 50 000 Kč) přináší výhody i pro zaměstnance, jelikož z nich nemusí odvádět daně ani příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. (www.allianz.cz, 2019)

Výši pojistné částky jednotlivých rizik si určuje sám pojistník. Často přitom zohledňuje svou finanční situaci a své finanční záměry. Pojistné může pojistník platit jednorázově nebo běžně. Výše pojistného je potom odvíjena nejen od sjednaných částek, ale také se zohledňuje rizikovost klienta. Mezi hlavní faktory hodnocení rizikovosti patří věk klienta, jeho zdravotní stav (zohledňují se i předchozí úrazy a nemoci klienta), povolání, nebo zda klient kouří či nadměrně konzumuje alkohol. Pojišťovna má právo klienta odmítnout pojistit z důvodu vysokého rizika vzniku pojistné události. Dalším faktorem určujícím velikost pojistného je technická úroková míra (od roku 2015 je její výše 1,3 %), kterou stanovuje ČNB. Tato míra klientům zaručuje minimální zhodnocení vložených finančních prostředků do životního pojištění. (Ducháčková, 2009)

Nastane-li situace, kdy klient pojišťovny nezvládá platit běžné pojistné, má právo zažádat o snížení výše pojistného nebo o snížení pojistné doby. Stejně tak má pojistník možnost požádat o předčasné ukončení smlouvy. Jakmile dojde k ukončení smlouvy, vzniká mu nárok na výplatu odbytného, tj. zpětného odkupu životního pojištění. **Odbytné** je definováno jako částka, kterou má pojišťovna povinnost zaplatit pojistníkovi, a která je zároveň ponižená o neamortizované správní náklady a storno poplatky. Poplatky, spojené s výplatou odbytného, se od uzavření smlouvy postupně snižují. (Ducháčková, 2009)

U životního pojištění je možné se setkat s pojmy **liberace** a **valorizace**. V pojišťovnictví znamená liberace osvobození od placení pojistného. K liberaci pojistného nejčastěji dochází v případech, kdy se pojištěný stane invalidním. Pomocí valorizace reagují pojišťovny na míru inflace. Pokud klient v pojistné smlouvě s valorizací souhlasí, znamená to pro něj, že mu bude pojišťovna každoročně zvyšovat pojistné částky (včetně pojistného) dle aktuální míry inflace. (Ducháčková, 2009)

2.6 Charakteristika neživotního pojištění

Rostoucí ekonomika a poptávka nejen po automobilech, ale i po dalším majetku, napomáhá růstu oblasti neživotního pojištění. Daňhel označuje neživotní pojištění (pro rok 2018) jako „tahouna“ růstu celého odvětví pojišťovnictví. (www.opojisteni.cz, 2018) Na významnosti neživotního pojištění pro celé pojišťovnictví se může podílet i mnohem rozsáhlejší nabídka specifických druhů pojištění, ve srovnání s životním pojištěním. Stejně tak významnost tohoto odvětví může ovlivňovat i jeho podíl na českém pojistném trhu, který je oproti životnímu pojištění přibližně dvojnásobně vyšší.

U neživotního pojištění je riziko vzniku pojistné události zcela náhodné a není vůbec jisté, zda v budoucnu nastane. Oproti tomu u životního pojištění se jedná o relativně náhodný jev, jelikož lze říci, že smrt nastane, otázkou však zůstává kdy. Zároveň neživotní pojištění nemůže sloužit jako rezervotvorné, jelikož poskytuje pouze krytí rizik.

Neživotní pojištění zahrnuje krytí rizik nejrůznější povahy. Mohou to být rizika spojená s pojištěním osob a jejich ohrožením na životě a zdraví (trvalé následky, invalidita, pracovní neschopnost), rizika přímé škody na majetku (vandalismus, živly, krádež), rizika spojená s finanční ztrátou pojištěného (úvěrové, odpovědnostní riziko a další). (Ducháčková, 2009)

V rámci rozlišování životního a neživotního pojištění existují i případy, kdy některá pojištění stojí na pomezí, protože obsahují prvky z obou oblastí. Jako příklad lze uvést neživotní pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve kterém je primárně zahrnuto majtkové a finanční odškodnění třetí osoby, ale zároveň je vypláceno odškodné i při úmrtí, které je součástí životního pojištění. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Souhrnně lze říci, že do neživotního pojištění patří veškerá odvětví pojištění, která nejsou součástí životního pojištění.

Od historického požárního a námořního pojištění se dnešní produkty pojišťoven značně liší. Existuje hned několik typů neživotního pojištění. Mezi nejvýznamnější produkty pro běžné občany patří zejména pojištění domácností, budov a vozidel. Pro podnikatelské subjekty je významná prevence rizik jak majetkového, tak finančního charakteru. Majetkové pojištění je sjednáváno nejčastěji za účelem ochrany před živly, odcizením a poškozením strojů a staveb. Finanční ztráty jsou potom předmětem pojištění úvěru, dopravy a pojištění pro případ přerušení provozu podniku. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Slepecký a Polách (2010) rozdělují neživotní pojištění následovně:

- *neživotní pojištění úrazu a nemoci osob,*
- *pojištění škod způsobených dopravními prostředky,*
- *pojištění ztrát na majetku,*
- *pojištění odpovědnosti,*
- *cestovní pojištění,*
- *pojištění právní ochrany a pojištění podnikatelských rizik.*

Pojišťovny, v rámci životního pojištění, nabízí svým klientům možnost nechat si připojistit neživotní úrazové a nemocenské pojištění.

2.6.1 Úrazové pojištění

Znamená odškodnění pojištěného v případě trvalého nebo přechodného zdravotního poškození nebo v případě smrti úrazem je předmětem úrazového pojištění. V pojistné terminologii Ducháčková a Daňhel (2012) definují úraz jako *neočekávané a náhlé působení zevních sil včetně vlastní tělesné síly, působení vysokých teplot, par, plynů, záření a jedů, které měly za následek poškození zdraví nebo smrt pojištěného*. V zákoně č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě je tato definice obsažena takřka ve stejném znění. Základem úrazového pojištění je krytí škod způsobených trvalým následkem úrazu nebo smrtí následkem úrazu. Nabízí také možnost pojištění drobných úrazů, denního

odškodného (za nezbytnou dobu léčení, při pobytu v nemocnici, za dobu pracovní neschopnosti). Výplata pojistného může probíhat formou vyplácení důchodu (nejčastěji u trvalých následků) nebo jednorázově. Při stanovování ceny pojistného je možné se setkat s přírážkami v souvislosti s klientovým povoláním, volnočasovými aktivitami nebo jeho zdravotním stavem. Za zvlášť riziková bývají označována povolání, jako je záchranář, pyrotechnik nebo kaskadér. Mezi rizikové sporty patří kupříkladu horolezectví, bojové sporty nebo rugby.

Nedílnou součástí tohoto pojištění jsou také výluky, které jsou spojené s úrazy způsobenými pod vlivem omamných látek, při duševní poruše, či v případě sebevraždy. Existují však pojišťovny, které sebevraždu ve výlukách nemají, ale plnění je podmíněno například dvouletou karenční dobou⁴ trvání pojištění.

2.6.2 Nemocenské pojištění

Slouží jako doplněk povinného zdravotního a sociálního pojištění. Díky tomuto pojištění lze krýt i zdravotní škody, které standardní zákonná pojištění nepokrývají. Pojistné produkty, které pokrývají zdravotní náklady, jsou následující:

- pojištění vážných chorob (infarkt, onkologická onemocnění, transplantace orgánů, slepota atd.),
- pojištění léčebných výloh, u kterých jsou hrazeny náklady spojené s léčbou v zahraničí,
- pojištění stomatologických výkonů, na které se nevztahuje plně nebo částečně plnění veřejných zdravotních pojišťoven,
- pojištění nadstandardní zdravotní péče při pobytu v nemocnici. (Ducháčková, 2009)

⁴ Karenční (čekací) doba je pevně stanovená lhůta, jež musí uplynout, aby nastala jistá právní skutečnost, např. pojistné plnění.

Produkty kryjící následky nemoci jsou:

- pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti – tento produkt využívají jak OSVČ, tak i osoby zaměstnané,
- pojištění denní dávky při pobytu v nemocnici důsledkem nemoci,
- pojištění leasingových splátek, které je klient důsledkem své nemoci neschopen splácet, a další. (Ducháčková, 2009)

U pojištění denní dávky je možné se setkat s různou karenční dobou. Například u pracovní neschopnosti bývá odškodné vypláceno až od 8., 15. nebo 22. dne neschopnosti. U úrazového pojištění bývá denní odškodné pro případ úrazu vypláceno nejčastěji od 8. dne po úrazu. Pojišťovny nabízí u těchto pojištění finanční odškodné i od prvního dne neschopnosti nebo úrazu. Podmínkou však je, aby nemoc nebo úraz trval déle, než je požadovaná karenční doba.

2.6.3 Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik

Podnikatelské subjekty na českém trhu musí čelit při své činnosti rizikům nejrůznější povahy. Mohou to být rizika spjatá s vnějšími i vnitřními vlivy působícími na daný podnik. Ochranu před riziky spojených s podnikatelskou činností poskytuje hned několik typů pojištění.

Standardními pojistnými produkty pro podnikatelské subjekty jsou živelní a technické pojištění. **Živelní pojištění** má za cíl pokrývat majetkové škody způsobené živelními událostmi. Mezi takové události patří úder blesku, požár, povodeň, záplava atd. V případě vzniku pojistné události je vyplácena finanční náhrada pouze do výše způsobené škody na majetku. Cena pojistného je odvislá od mnoha faktorů, mezi nejvýznamnější patří výše pojistného, míra rizikovosti podnikatelské činnosti nebo také na spoluúčasti pojištěného.

Podniky, využívající ke své činnosti technická zařízení, mohou pokrýt škody uzavřením pojistné smlouvy **technického pojištění**. Toto pojištění je dále členěno na pojištění strojní, stavební, montážní a elektronických zařízení. Stavební a montážní pojištění bývají slučována do jednoho pojištění a pokrývají škody související s montáží a výstavbou, včetně potenciálních škod na materiálu. Strojní pojištění pokrývá škody na strojních

zařízeních včetně nákladů na jejich opravu. Pojistné plnění je vypláceno v případech špatné obsluhy strojů, nedbalosti, vady strojů, zkratem, přetlakem nebo i v případech vniknutí cizího předmětu do stroje, který způsobí škodu. V rámci strojního pojištění bývají rozlišována strojní zařízení movitá, nemovitá a elektronická. (Ducháčková, 2009)

Součástí neživotního pojištění je i finanční krytí poskytnutého úvěru nazývané jako **úvěrové pojištění**. Využívají ho právnické osoby, zejména podnikatelské subjekty a bankovní instituce. Tento typ pojištění se uzavírá při hrozícím riziku platební neschopnosti dlužníka. K pojistnému plnění dojde v případě, že je na majetek dlužníka vyhlášen konkurz nebo v případě soudního prohlášení o vyrovnání závazků mezi dlužníkem a pojištěnou osobou. Výše pojistného je určována bonitou dlužníka, druhem, délkou a výší úvěru atp. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Pojištění proti odcizení má za úkol hradit škody na majetku podnikatelů způsobené vloupáním, loupeží nebo vandalismem. Podmínkou pro výplatu pojistného plnění z tohoto pojištění je překonání překážky (poškození plotu, rozbití okna) pachatelem a následně vzniklá škoda pojištěného. Často zde bývá i podmínka nahlášení události policii ČR včetně následného sepsání protokolu. Výše pojistného je diferencovaná podle míry zabezpečení pojištěného majetku. Pro zvýšení zabezpečení a zároveň pro snížení pojistné částky může nainstalovat alarmní nebo kamerový systém, využít služeb bezpečnostních agentur nebo nahradit klasické zámky bezpečnostními.

Logistika zabezpečuje dodání zboží ve správný čas na správné místo. Ovšem s dopravou zboží je i spojené riziko poškození, ztráty nebo zničení věci. Proto je pojišťovny nabízen produkt nazývaný se **dopravní pojištění**. Pojistná ochrana zahrnuje hrazení škod na dopravních prostředcích, na přepravovaném zboží, na náklady související se zjišťováním škod i na případnou záchranu zboží. Nejčastěji se toto pojištění používá během mezinárodním obchodu, kdy s rostoucí vzdáleností jeho význam roste. Pojistné je determinováno hodnotou zboží, dopravního prostředku a rizikem spojeným s přepravou skrze různé oblasti. Standardní anglické pojistné podmínky rozlišují tři druhy dopravního pojištění:

- pojištění s vyloučením zvláštní havárie se používá zejména při přepravě surovin (např. uhlí, železná ruda), vztahuje se pouze na případy, kdy dojde k totální

škodě (např. potopení lodi), nebo v případě mimořádné události jako je kolize nebo požár,

- pojištění včetně zvláštní havárie se využívá zejména při přepravě na moři, kdy může dojít k poškození přepravovaného zboží vniknutím mořské vody na palubu,
- pojištění proti všem rizikům se vyznačuje nejširším pokrytím škod z výše zmiňovaných a z pojištění jsou vyloučeny pouze události související s válkou nebo politickou situací. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Posledním typem pojištění podnikatelských rizik je šomázní pojištění. Toto pojištění bývá jinak nazýváno také jako **pojištění pro případ přerušení provozu**. Historicky tento typ pojištění nehrál na českém území příliš velkou úlohu, bylo to z toho důvodu, že podle Marxových tezí bylo považováno pojistné plnění nefungujícímu podniku za proinflační. V dnešní době se tento pohled změnil a výplata pojistného plnění může znamenat využití volných kapacit v ekonomice (např. nezaměstnaní). Pojišťovny šomázní pojištění nabízejí samostatně pouze zřídka, povětšinou bývá sjednáváno spolu se strojním a montážním pojištěním. V rámci pojištění jsou hrazeny finanční ztráty ve formě ušlého zisku a fixních nákladů. Pojistné plnění bývá ukončeno dnem obnovení provozu nebo uplynutím lhůty maximálního ručení. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

2.6.4 Pojištění zemědělských rizik

Pojišťovny nabízejí zemědělským podnikům tři speciální typy pojištění, které pokrývají rizika spojená se zemědělstvím. Prvním typem je **pojištění lesů**, které se vztahuje zejména na ochranu lesů před vichřicí nebo požárem. Druhým typem je **pojištění plodin**, jež hradí škody vzniklé při rostlinné výrobě podniku. Nejrozšířenějším typem pojištění plodin je pojištění proti krupobití. I když škody na plodinách způsobí krupobití pouze v jednom z deseti případů, je toto pojištění hojně nabízeno kvůli snadné prokazatelnosti. Pojistit plodiny lze i pojištěním proti vybraným rizikům, které statisticky pokryje přibližně čtvrtinu případů škod na plodinách. Zahrnuje krupobití, povodně, vichřice, jarní mrazy a další. Posledním typem pojištění plodin je pojištění úrody, které pojišťuje rostlinnou produkci jako celek a chrání ji před celým souborem vlivů. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Druhým typem pojištění zemědělských rizik je **pojištění hospodářských zvířat**. Předmětem pojištění je soubor hospodářských zvířat (krávy, prasata, drůbež apod.). Pojistné plnění je vypláceno pouze v případech souvisejících s úhynem, utracením nebo nutnou porážkou zvířat. Důsledkem těchto případů mohou být rizika živelní, úrazu, infekčního a neinfekčního onemocnění. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Stát v České republice podporuje rostlinnou výrobu zemědělských podniků dotacemi na hrazení pojistného u pojištění plodin, dále zřizuje fondy na nepojistitelné škody, nebo také nabízí státní pojištění úrody. Živočišná výroba je rovněž podporovaná státními dotacemi k cenám pojištění zvířat, krytím nákazových škod a hrazením části pojistného. (Ducháčková, 2009)

2.6.5 Pojištění právní ochrany

Pokud se pojištěný, případně jeho rodina, dostane do situace, kdy má hradit náklady související s právními úkony nebo náklady na prosazování požadavků náhrady škod, může zažádat o výplatu pojistného plnění z pojištění právní ochrany. V rámci tohoto pojištění jsou pojištěným osobám poskytovány i právní rady a asistence, ale především jde o krytí:

- soudních výdajů,
- nákladů na právního zástupce,
- nákladů na svědky a znalce,
- nákladů na služby pojišťovny (dohled nad procesem, výběr advokáta),
- nákladů na provedení výkonu rozhodnutí. (Ducháčková, 2009)

V praxi se pojištění právní ochrany rozděluje na pojištění právní ochrany motorového vozidla, podniků a rodiny. **Pojištění právní ochrany motorových vozidel** se vztahuje jak na vozidlo, tak i na vlastníka, držitele, řidiče a spolujezdce. Ochrana je poskytována v občanskoprávních řízeních, trestních nebo správních řízeních či ve smluvních sporech souvisejících s řízením a provozem vozidla.

Pojištění právní ochrany podniků je vhodné především pro malé podniky a pokrývá náklady na právní spory z oblasti trestního, sociálně-správního a pracovního práva.

Pojistná ochrana **pojištění právní ochrany rodiny** se vztahuje na všechny členy domácnosti, kteří zde prokazatelně žijí. Pojistné krytí zahrnuje smluvní a občanskoprávní spory, dále trestní, přestupkové, vlastnické, sousedské a pojistné právo.

2.6.6 Cestovní pojištění

Cestovní pojištění je vhodné uzavřít v případě plánované cesty do zahraničí. Při pobytu v cizině čelí občan obdobným rizikům jako v tuzemsku, ovšem může se setkat s vyššími náklady na zdravotní ošetření, které nemusí být hrazeny zdravotní pojišťovnou, se ztrátou nebo odcizením zavazadel, s rizikem zrušení zájezdu nebo rizikem odpovědnosti za škodu. Cestovní pojištění je tedy kombinací pojistných produktů nejrůznější povahy. (www.cap.cz, 2018)

Provozování cestovní kanceláře s sebou nese celou řadu finančních rizik, zejména je důležité vypořádat se s rizikem úpadku cestovních kanceláří, které může mít negativní vliv na jejich klienty. Aby stát ochránil spotřebitele, stanovil povinnost uzavřít **pojištění cestovních kanceláří**, nebo ošetřit riziko úpadku cestovní kanceláře jiným nástrojem (např. garanční fond). Pojištění cestovních kanceláří pro případ úpadku poskytuje odškodnění zákazníkům v případech neposkytnutí dopravy ze zahraničí zpátky do tuzemska, v případě nevrácení ceny za zájezd, který se nekonal, nebo v případě nevrácení části peněžních prostředků za zájezd ukončený předčasně. (Ducháčková, 2009)

2.6.7 Majetkové pojištění

Rozšířenost tohoto pojištění je především dána tím, že značná část obyvatelstva vlastní nějaký movitý nebo nemovitý majetek, který se snaží ochránit před potenciálními riziky. Do majetkového pojištění patří zejména pojištění domácností, budov a havarijní pojištění. Lze se setkat i s dalšími druhy pojištění majetku jako je pojištění uměleckých předmětů a sbírek, pojištění nejrůznějších elektronických zařízení, strojů a dalších.

Pojištěním domácnosti a budovy se pojištěný chrání zejména před živelními riziky (povodeň, záplava, zemětřesení, pád stromů, požár, blesk a mnoho dalších) a před rizikem odcizení a vandalismu. Pojistná částka se stanovuje dle hodnoty pojišťovaného majetku. Při stanovování této hodnoty je třeba dbát na důkladný propočet ceny, jelikož pojišťovny

mají nárok zkrátit pojistné plnění v případě, že byl pojišťovaný majetek podhodnocen nebo nadhodnocen, to znamená, že uvedená hodnota pojištěného majetku je nižší, případně vyšší než je tomu ve skutečnosti. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

Předmětem **pojištění domácnosti** je soubor movitých věcí, které slouží k uspokojování lidských potřeb a tvoří zařízení domácnosti. Zároveň mohou být pojištěny i movitosti pevně spjaté s budovou jako je například kuchyňská linka nebo podlaha. Výše pojistného je nejvíce ovlivněna výší pojistné částky, dále pak také rozsahem pojištěných rizik, zabezpečením domácnosti nebo také lokalitou, kde se kupříkladu hodnotí, zda je domácnost v povodňové zóně. Pojišťovny často k tomuto pojištění nabízí možnost si připojistit pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v občanském životě. (www.cap.cz, 2018)

Pojištění budov se vztahuje na obytné budovy a přidružené stavby nacházející se na stejném pozemku. Předmětem tohoto pojištění jsou rodinné, bytové nebo panelové domy, rekreační stavby jako jsou chaty a chalupy, byty, garáže, kůlny, oplocení a podobně. Pojistné je stanovováno obdobně jako u pojištění domácnosti podle výše pojistné částky, rozsahu pojištění, podle míry spoluúčasti a podle lokality. (www.cap.cz, 2018) Dle Ducháčkové (2009) lze u pojištění budov rozdělit rizika do třech kategorií.

- Základní kategorie, která obsahuje rizika odcizení, blesku, požáru, výbuchu, vandalství a krupobití.
- Širší kategorie obsahuje základní kategorii a pojištění škod způsobených pádem předmětů, skal, tíhou sněhu, zemětřesením a povodně se záplavami.
- Nejširší kategorie obsahuje širší variantu a nabízí navíc pojištění skel, přepětí, ztrátu vody nebo poškození majetku hlodavci.

Havarijní pojištění, označované také jako kasko, poskytuje ochranu nejen před živelnými událostmi, odcizením a vandalismem, ale především ochranu majetku při havárii. Havárii se rozumí nahodilé mechanické poškození vozidla. Pojištění je možné uzavřít na veškeré typy dopravních vozidel. V rámci tohoto pojištění je možné připojistit pojištění osob ve vozidle, pojištění zavazadel nebo také náklady spjaté s obstaráním náhradního vozidla. Cena kaska je ovlivněna typem vozidla, pojistnou částkou, mírou

spoluúčasti, škodním průběhem, věkem atp. V nabízených pojistných produktech se lze setkat s variantami, které zahrnují pouze některá zmíněná rizika, dokonce lze pojistit vozidlo na všechna tato rizika kromě havárie. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

2.6.8 Pojištění odpovědnosti za škodu

Pojištění odpovědnosti za škodu chrání pojištěného (fyzickou nebo právnickou osobu) v případě, že způsobil majetkovou nebo zdravotní újmu třetím osobám a dle právních předpisů za ni nese odpovědnost. Škodu na zdraví nebo majetku může způsobit jak právnická osoba, tak i občan v běžném občanském životě, v zaměstnání či během podnikání. V případě, že vznikne pojištěnému povinnost uhradit způsobené škody poškozenému subjektu, pojišťovna nevyplácí finanční odškodné pojištěnému, jako to je u jiných typů pojištění, ale osobě, které byla újma způsobena. Pojištění se nevztahuje na případy, kdy je škoda způsobena úmyslně, nebo pod vlivem alkoholu. (Hradec, Zárybnická a Křivohlávek, 2009)

U **pojištění odpovědnosti za škodu v občanském životě** mohou pojišťovny hradit třetím osobám mimo majetkových škod také ušlý zisk, bolestné nebo náklady spojené s léčbou. Některé instituce dokonce poskytují odškodné i v případě, že škodu způsobí zvíře pojištěného, jako příklad lze uvést situaci, kdy pes vběhne do cesty jedoucímu vozidlu a způsobí nehodu. U tohoto typu pojištění jsou pod pojistnou ochranou také další členové domácnosti pojistníka.

Mezi další druhy pojištění odpovědnosti za škodu patří **pojištění odpovědnosti při výkonu povolání**. Toto pojištění je určené pro zaměstnance a zajišťuje jim ochranu v případě odpovědnosti za škodu (újmy na zdraví, škody na majetku, finanční škody) způsobenou zaměstnavateli. V případě nahodilé události a vzniku škody, může zaměstnavatel po svém zaměstnanci vyžadovat odškodnění v maximální výši čtyř a půl násobku měsíční hrubé mzdy zaměstnance. Částku, která přesáhne limit odškodnění od zaměstnance, si zaměstnavatel hradí sám, případně ze svého pojištění.

V České republice mají zaměstnavatelé zákonnou povinnost uzavřít **pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání** v případě, že mají alespoň jednoho zaměstnance. Toto pojištění se vztahuje na nemoci z povolání nebo

na úrazy zaměstnance, které vzniknou při vykonávání pracovního poměru. Pro OSVČ nebo právnické osoby je nabízeno na českém pojistném trhu **pojištění profesní odpovědnosti**. Je povinné uzavřít u zákonem vybraných profesí, u těch ostatních profesí může být uzavřeno dobrovolně. Tento druh pojištění uzavírají zejména lékaři, daňoví poradci, pojišťovací zprostředkovatelé, advokáti, notáři a další. (Zárybnická, Schelle, 2010)

Pojistný trh nabízí ještě další druhy pojištění odpovědnosti za škodu občanů nebo podnikatelských rizik. Tím nejdůležitějším pro tuto práci bude **pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla** neboli **povinné ručení**.

2.7 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Při používání osobního automobilu, nebo jiných dopravních prostředků, může účastník provozu na pozemní komunikaci způsobit dopravní nehodu. Při dopravní nehodě mohou vzniknout nejen škody na majetku, ale také na zdraví. Stejně tak, jako tomu je u ostatních typů pojištění odpovědnosti, tak i zde pojišťovací instituce vyplácí odškodné třetí osobě, které byla škoda způsobena. Toto pojištění musí mít ze zákona uzavřené vlastník nebo spoluvlastník, který provozuje motorové vozidlo. V případě dopravní nehody mohou škody dosahovat až několika desítek milionů korun. Vzhledem k této skutečnosti může nastat situace, kdy viník dopravní nehody nemusí mít dostatek finančních prostředků na úhradu odškodného třetí osobě a případná náhrada škody, by pro něj nebyla ekonomicky únosná. Z tohoto důvodu existuje zákonná povinnost mít toto pojištění uzavřené.

V současnosti je pojištění povinné ve všech vyspělých státech s tržní ekonomikou a je zde odstraněn princip dobrovolnosti tohoto pojištění. Souvisí to především s rozmachem automobilového průmyslu a tím i se zvýšením pravděpodobnosti vzniku škod způsobených provozem vozidla. I v dnešní době se dle Svazu dovozců automobilů zvyšuje každý rok počet vozidel na pozemních komunikacích (portal.sda-cia.cz, 2018) a provoz, zejména v obydlených částech, je rok od roku vyšší. Nicméně vlivem technologického pokroku jsou dnešní vozidla mnohem bezpečnější, než tomu bylo dřív, a nabízejí nejen lepší výbavu – protiblokovací systém (ABS), airbagy apod., ale i bezpečnější konstrukce a lepší ovládání. (Ducháčková, Daňhel, 2012)

U povinného ručení jsou nastavené výluky plnění, obdobně jako tomu je u jiných typů pojištění. Jedná se zejména o případy, kdy viník způsobí nehodu pod vlivem alkoholu nebo omamných látek, pokud řídil bez platného řidičského oprávnění nebo nehodu zavinil úmyslně. Jsou i případy, kdy viník způsobí škody vyšší, než kryje jeho pojistná smlouva. Bývá tomu tak zejména v případech, kdy způsobí vážnou újmu na zdraví nebo smrt. V těchto případech má povinnost uhradit nejen náklady na rekonvalescenci, ale i ušlý zisk, bolestné, náklady vzniklé omezením pracovní schopnosti poškozeného nebo také odškodné pro pozůstalé.

Na českém pojistném trhu se při pojišťování vozidla lze setkat také s havarijním pojištěním. Tento typ majetkového smluvního pojištění se od povinného ručení liší především tím, že je dobrovolný a škody nejsou hrazeny třetím osobám, ale přímo pojištěnému, jenž má uzavřené toto pojištění a jemuž vznikla škoda na majetku, respektive na vozidle. Pokud tedy pojištěný způsobí nehodu, získá z havarijního pojištění odškodné za škodu způsobenou na jeho vozidle a z povinného ručení je hrazená případná škoda na majetku či zdraví třetí osoby. Při sjednávání havarijního pojištění si lze vybrat z několika variant. Komplexní pojištění zahrnuje varianta zvaná All risk (pojištění proti havárii, odcizení, vandalismu nebo proti živlům), existuje však možnost pojistit si jen vybranou část z této varianty. K havarijnímu pojištění lze také připojistit pojištění doplňkových služeb, jako jsou rozšířené asistenční služby, zapůjčení náhradního vozidla nebo připojištění skel či úrazového pojištění. Výluky plnění u havarijního pojištění jsou obdobné jako u povinného ručení. (www.pojisteni.com, 2018)

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla patří do neživotní části pojištění a je upravováno zákonem č. 168/1999 Sb. Tento zákon byl později značně novelizován zákonem č. 137/2008 Sb. Povinné ručení je provázáno také vyhláškou vydanou Ministerstvem financí č. 205/1999 Sb. Souvisí i s novým občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb. a se zákonem o pojišťovnictví č. 277/2009 Sb. (www.ckp.cz, 2018)

Prvním dnem v roce 2000 vešel v platnost výše zmiňovaný zákon o pojištění odpovědnosti způsobené provozem vozidla. Znamenalo to změnu pro celý trh s povinným ručením a to proto, že bylo upuštěno od monopolizace tohoto odvětví. Na trh vstoupilo hned několik pojišťoven nabízejících toto pojištění a trh se mohl pro běžného člověka stát

méně přehledným. V nabídkách pojišťoven nebyly z počátku téměř žádné rozdíly, protože do roku 2004 byla cena pojistného regulovaná státem. Větší diferenciace nabídek nastala až v polovině roku 2004, po vstupu České republiky do Evropské unie, kdy také byla přijata tzv. čtvrtá motorová směrnice zákona o povinném ručení. Důvodem přijetí této směrnice bylo utvoření souladu mezi českým právem a právem Evropské unie. Přijetí této směrnice přineslo úpravu minimálních pojistných limitů u povinného ručení a vznik institutu škodního zástupce, instituce pro odškodnění, informačního střediska a evidence vozidel. O rok později byla přijata tzv. pátá motorová směrnice, která znovu upravovala změny v limitech pojistného plnění, konkrétně rozdělovala limity na část majetkovou a na část škody na zdraví a minimální výše u obou částí byla stanovena na 35 milionů Kč. Mimo jiné byla v této směrnici zrušena povinnost volat policii k nehodám, u kterých škoda nepřesáhne částku 100 000 Kč, a to pouze v případech, kdy nedojde ke zranění či usmrcení osob, kdy není problém s uznáním viny někoho ze zúčastněných a dalších. (Zárybnická, Schelle, 2010)

2.7.1 Historie povinného ručení

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla má na českém území poměrně bohatou, více než přes dvě stě let dlouhou historii a v jejím průběhu se jeho podoba neustále měnila. V roce 1811 v tehdejším Rakousku-Uhersku vydal císař František I. patent, díky němuž vešel v platnost všeobecný občanský zákoník. Tento rok je brán jako prvopočátek povinného ručení na českém území, ačkoliv ve vydaném zákoníku byla řešena pouze odpovědnost z provozu vozidla za zavinění. V té době teprve vznikaly první automobily poháněné parním strojem, nebyly ale ještě příliš dostupné a tak se odpovědnost vztahovala spíše na kočáry a káry tažené koňmi. (Zárybnická, Schelle, 2010)

Změna přišla téměř o sto let později v roce 1908, kdy vešel v platnost takzvaný automobilový zákon, který rozšířil odpovědnost za škodu i na nehody bez zavinění. V tomto období již jezdily první automobily a motocykly se spalovacími motory. První povinnost mít sjednané pojištění odpovědnosti z provozu vozidla byla stanovena pro piloty letadel v roce 1925. Na konci roku 1932 začal platit zákon č. 198/1932 Sb. o dopravě motorovými vozidly, který vymezil výši limitů pojistných částek pro případ úrazu a škody

na majetku. Zároveň ukládal povinnost všem samostatně výdělečným osobám, mít toto pojištění uzavřené. O tři roky později vyšel takzvaný velký automobilový zákon, který udával povinnost pojistit nejen živnostníky, ale i všechny majitele motorových vozidel, včetně řidičů. (Zárybnická, Schelle, 2010)

Další vývoj povinného ručení přišel po změně režimu v Československu. Dne 21. 12. 1950 tehdejší vláda schválila zákon č. 189/1950 Sb. o pojistné smlouvě, jež zavazoval pojišťovnu za úplatu hradit škody v mezích smlouvy. O tři roky později vznikl zákon o provozu na silnicích, který i přes několik novelizací přetrval až do roku 1991. Tímto zákonem se z povinného ručení stalo pojištění zákonné, které bylo nabízeno, tehdy jedinou pojišťovací institucí Československou pojišťovnou n. p. Zákon tak určoval u koho, jakým způsobem a za jakou cenu musí být pojištění uzavřeno a nahradil tak pojistnou smlouvu a všeobecné pojistné podmínky. Od roku 1955 až do roku 1991 stálo pojištění odpovědnosti z provozu vozidla 144 Kčs. Ačkoliv zde vyvstávala otázka, zda je systém postačitelny, možnost pojišťovny přerozdělovat a využívat peněženky prostředky z jiných pojistných odvětví, umožnila jednotnou cenu zachovat. (Ducháčková, Daňhel, 2012), (Zárybnická, Schelle, 2010)

Po roce 1989 přebrala monopolní postavení Česká pojišťovna a došlo i k postupnému navyšování cen, včetně stanovování odlišných tarifů pro různé typy vozidel. Zásadní změna přišla až v roce 2000, kdy došlo ke změně zákonného pojištění na povinně smluvní model.

2.7.2 Pojistná smlouva

Platnost povinného ručení je podmíněná podpisem pojistné smlouvy pojistitelem a pojistníkem. V této smlouvě se pojišťovna zavazuje hradit škody způsobené třetí osobě a pojištěný zase platit pojistné. Po uzavření pojistné smlouvy pojistitel předává pojistníkovi zelenou kartu, která slouží jako stvrzení uzavření povinného ručení.

Pojistná smlouva u povinného ručení má trochu rozdílné náležitosti oproti klasické pojistné smlouvě. **Náležitosti**, které musí smlouva obsahovat, jsou definovány zákonem. Zde jsou vypsány:

- identifikace pojistitele a pojistníka,
- období, na které je smlouva sjednána,
- informace o vozidle,
- pojistné (jeho výši, způsob úhrady a splatnost),
- oznámení škodné události (jeho forma a místo hlášení),
- výše limitů pojistného plnění. (Bušta, 2014)

Pojistná smlouva povinného ručení **zaniká** v případech daných zákonem:

- dnem oznámení změny vlastníka vozidla,
- odcizením vozidla,
- výpovědí,
- dohodou,
- vypršením doby, na kterou bylo pojištění uzavřeno,
- vyřazením vozidla z evidence,
- dnem, kdy vozidlo zaniklo,
- uplynutím měsíční lhůty, od okamžiku doručení upomínky pojistníkovi pro neplacení (v případě neuhrazení dlužné částky v této lhůtě). (Bušta, 2014)

Právo ukončit pojistnou smlouvu má každý pojistník, předpokladem pro ukončení povinného ručení je doručení **výpovědi** v písemné podobě. Výpověď musí obsahovat určité náležitosti, jakými jsou identifikační údaje pojistníka a vozidla, číslo pojistné smlouvy, důvod podání výpovědi a datum s podpisem (vzor výpovědi lze nalézt v Příloze I). K ukončení smlouvy však nedojde ihned po doručení výpovědi, u tohoto typu pojištění jsou stanovené specifické podmínky a mohou se u jednotlivých institucí nepatrně lišit. Smlouvu lze ukončit doručením výpovědi nejméně šest týdnů před skončením pojistného období, dále ji lze ukončit do třech měsíců od nahlášení vzniku pojistné události (bývá to v případech, kdy pojistník není spokojen s plněním pojišťovny) nebo do dvou měsíců od uzavření.

2.7.3 Česká kancelář pojistitelů

Na českém pojistném trhu působí s Českou asociací pojišťoven také Česká kancelář pojistitelů (dále jen ČKP), která se zaměřuje na oblast povinného ručení. Tato právnická osoba vznikla po přijetí zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jako profesní organizace pojistitelů nabízejících toto pojištění. Pojišťovny vlastní licenci, která jim umožňuje nabízet povinné ručení, jsou povinny platit ČKP členské příspěvky a tím zabezpečovat její provoz. (Zárybnická, Schelle, 2010)

ČKP je zákonem postavena do role garanta, jenž zabezpečuje výplatu pojistného plnění těm, kterým byla způsobena škoda provozem vozidla. V praxi to znamená, že pokud viník nehody nemá sjednané povinné ručení, nebo tento viník například z místa nehody ujede, ČKP vyplatí postiženému peněžení prostředky z Garančního fondu a následně je vymáhá od viníka nehody. (Zárybnická, Schelle, 2010)

Hraniční pojištění má povinnost uzavřít každý řidič, který při vstupu na území České republiky nemá platnou zelenou kartu a jeho vozidlo je registrováno v cizině. Toto pojištění se uzavírá minimálně na 15 dní a poskytuje ho přímo ČKP. Cena pojistného se pohybuje v řádech tisíců korun. V případě nesplnění povinnosti mít uzavřené hraniční pojištění, hrozí dotyčnému pokuta minimálně ve výši 10 000 Kč. (www.ckp.cz, 2018)

Členské příspěvky, náhrady, pojistné z hraničního pojištění, z toho všeho se peníze ukládají do **Garančního fondu**, který spravuje ČKP. Na začátku roku 2009 vešly v platnost sankce za každý den, kdy nemají provozovatelé vozidel uzavřené povinné ručení. ČKP odhaluje hříšníky srovnáváním databáze pojištěných vozidel s centrálním registrem vozidel. Majiteli nepojištěného vozidla je zaslán požadavek na zaplacení příspěvku do Garančního fondu za období, kdy vozidlo nebylo pojištěno. Tyto sankce byly zrušeny v roce 2015, díky novelizaci zákona č. 354/2014 Sb. O dva roky později byl zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla opět novelizován a od 1. 1. 2018 se opět navrátily sankce spojené s nepojištěním vozidla. Tyto sankce jsou oproti předchozímu období výrazně nižší, přesto se u osobního automobilu pohybují mezi 30 až 90 Kč denně. (www.aktualne.cz, 2018)

Pod správou profesní organizace pojistitelů je od roku 2014 také **Fond zábrany škod**. Do tohoto fondu přispívají všechny pojišťovny pod touto organizací dle výše jejich ročního přijatého pojistného z povinného ručení. Z vybraného pojistného jsou pojišťovny povinné vložit do Fondu zábrany škod 3%. Z fondu je financována činnost složek integrovaného záchranného systému, realizace projektů a programů se zaměřením na bezpečnost a prevenci na pozemních komunikacích. (www.ckp.cz, 2018)

Ve snaze pomoci řidičům, vytvořila ČKP telefonní linku 1224. Linka pomáhá účastníkům provozu zajistit asistenční služby (například odtah vozidla), na které mají nárok z jejich pojištění. Případný odtah nebo asistence je pak prováděna pojišťovnou, u které má řidič povinné nebo havarijní pojištění. (www.ckp.cz, 2018)

Kromě výše zmíněných činností, je také ČKP zabezpečován provoz informačního střediska, ve kterém jsou uchovávány údaje o vozidlech v České republice. Další povinností ČKP je zajistit dohody s kanceláři pojistitelů v zahraničí, dále spolupracuje s orgány státní správy v oblasti pojištění odpovědnosti a plní svou funkci člena v Radě kancelářů. (www.ckp.cz, 2018)

V Tabulce č. 1 jsou uvedeny komerční pojišťovny, které jsou členy ČKP.

Tabulka č. 1: Seznam členů ČKP k 1. 1. 2019

AIG	Generali Pojišťovna
Allianz pojišťovna	Hasičská vzájemná pojišťovna
AXA pojišťovna	Kooperativa pojišťovna
Česká podnikatelská pojišťovna	První klubová pojišťovna
Česká pojišťovna	Slavia Pojišťovna
ČSOB Pojišťovna	UNIQA pojišťovna
Direct Pojišťovna	VZP pojišťovna

Zdroj: vlastní zpracování dle (www.ckp.cz, 2019)

2.7.4 Doplnková připojištění

Ke standardní verzi povinného ručení je pojišťovnami nabízena také možnost nechat si připojistit některá další rizika. Nabízená připojištění nejsou ze zákona povinná a záleží tak

pouze na vůli zákazníka, zda si některá z nich sjedná, nebo nikoliv. Mezi jedny z nejrozšířenějších připojištění patří asistenční služby, pojištění skel a úrazové připojištění.

- **Asistenční služby** zahrnují například odtah a opravu vozidla, příjezd asistenční služby nebo vyproštění vozidla.
- U vozidla lze **připojistit skla** obvykle ve dvou variantách, první variantou je pojištění pouze čelního skla a tou druhou je pojištění všech skel.
- **Úrazové připojištění** může být vztaženo pouze na úrazy řidiče, nebo i přepravovaných osob.
- Další doplňková připojištění pak mohou být například proti **živlům, střetu se zvěří, odcizení zavazadel** nebo **pojištění výbavy vozidla**.

2.7.5 Bonus a malus

System bonus – malus je upraven v § 3b v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů, který udává pojistitelům povinnost, zohledňovat klientův škodný průběh při stanovování ceny pojistného. Tento systém platí od roku 2000 a umožňuje zvýhodnit řidiče jezdící bez nehod a naopak postihuje ty, kteří již nehodu zavinili. Kalkulace bonusu i malusu se určuje podle pojistníka, nikoliv dle vozidla, nebo jeho majitele.

Bonus je tedy sleva na pojistném a standardně dosahuje maximální výše okolo 60 %. Každých dvanáct měsíců bez nehody je odměněno 5 % slevou na povinné ručení, k dosažení maximální slevy musí pojistník obvykle jezdit minimálně 10 let bez nehody. Antonymem k bonusu je **malus**. Jedná se o přírážku k pojistnému, která se pohybuje okolo 150 %. Zatímco při roční bezeškodné jízdě obdrží pojistník slevu pouze 5 %, při zavinění nehody může být postižen přírážkou až 15 %. System bonusu a malusu si pojišťovny upravily ve svých pojistných podmínkách a v dnešní době lze u některých z nich získat za bezeškodní rok až 10 % bonus, celková výše může dosahovat až 65 % a u malusu jsou i případy, kdy pojišťovny stanoví přírážku za nehodu pouze 10 %. (www.pojistovna-allianz.cz, 2018)

Od roku 2007 je v provozu databáze ČKP, ve které jsou dostupné informace o škodním průběhu pojistníka, o jeho současných i předchozích smlouvách povinného ručení a o počtu nehod. Databáze tak usnadnila přechod pojistníků k jiným pojišťovnám, jelikož už nemusí nadále prokazovat svůj bezeškodní průběh písemným potvrzením původní pojišťovny. Dále vznik této centrální databáze odstranil problém tzv. malusové turistiky u klientů, kteří po zavinění nehody přecházeli k jiné pojišťovně ve snaze předejít započtení cenové přírážky k jejich pojištění. (www.pojistovna-allianz.cz, 2018)

Snaha pojišťoven získat konkurenční výhodu nad ostatními, způsobila, že některé pojišťovny začaly, po zavedení centrální databáze, kopírovat a převádět bonusy. Bylo možné si od některého rodinného příslušníka převzít bonusy a dosáhnout tak zvýhodněné ceny povinného ručení. V současnosti se od tohoto principu pomalu ustupuje a je stále v nabídce pro manželské páry. Další převod bonusů je možný z povinného ručení na havarijní pojištění. Pojišťovny tak chtějí odlišit řidiče, kteří mají dobrý rizikový profil oproti těm, kteří teprve začínají a nelze tak příliš odhadnout jejich rizikovost. Stejně tak otvírají možnost těm, kteří by si bez slevy nemohli havarijní pojištění dovolit. Poslední typ převodu bonusů je nabízen klientovi i v případě, že vlastní více automobilů. Před zavedením centrálního registru ČKP totiž mohl pojistník využívat systém bonus – malus pouze na jednom vozidle. (www.pojistovna-allianz.cz, 2018)

Snaha nabídnout co nejlevnější povinné ručení přiměla pojišťovny přijít na trh s novou marketingovou koncepcí. Jde o takzvané zálohové bonusy, které zaznamenaly poměrně velký úspěch. U nové smlouvy povinného ručení může klient získat podmíněčné zapůjčení 36 měsíčních bonusů. Zároveň se však zaváže, že v příštích třech letech nezpůsobí žádnou dopravní nehodu. Riziko zavinění nehody v tomto období není příliš vysoké, pokud však přeci jen dojde k porušení závazku, pojistník musí zpětně uhradit slevu na pojistném, kterou díky zapůjčeným bonusům získal. (www.pojistovna-allianz.cz, 2018)

2.7.6 Zelená karta

Zelená karta je mezinárodní doklad, jenž dokládá, zda jeho držitel má uzavřené platné pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Toto osvědčení musí mít, dle zákona č. 168/1999 Sb., u sebe každý řidič při řízení vozidla na veřejné pozemní komunikaci.

Zelenou kartu vystavuje pojišťovna po uzavření povinného ručení a je platná i v zahraničí, konkrétně v členských zemích Evropského hospodářského prostoru a zemích uvedených ve vyhlášce Ministerstva financí č. 205/1999 Sb. (www.ckp.cz, 2018)

Koncepce platnosti pojištění odpovědnosti i v zahraničí vznikala v 50. letech 20. století. V tomto období byla založena Rada kancelářů, jejíž členové podporují koncept zelených karet. Členem této rady je za Českou republiku ČKP. Dnešní podoba zelené karty vznikla až v roce 2009, do té doby bylo jediným platným dokladem potvrzení od pojišťovny. (www.ckp.cz, 2018)

3 Praktická část

Obsahem praktické části práce bude nejprve představení pojišťoven a jejich produktů povinného ručení na českém pojistném trhu. Následovat bude srovnání necenových faktorů povinného ručení mezi jednotlivými pojišťovnami. V závěru kapitoly bude provedeno cenové srovnání nabídek povinného ručení u vybraných pojišťoven pro zvolené modelové příklady. Dále také srovnání cen povinného ručení sjednaného přes finančně poradenskou společnost, webové stránky pojišťoven a webové srovnávače.

3.1 Představení pojišťoven nabízejících povinné ručení v ČR

K 1. 3. 2019 je na českém pojistném trhu 14 pojišťoven, které jsou součástí profesní organizace ČKP. V této podkapitole bude představeno pouze 13 pojišťoven, jelikož AIG pojišťovna a. s., i přes své členství v ČKP, pojištění odpovědnosti z provozu vozidla již nenabízí.

Allianz pojišťovna a. s.

Pojišťovna Allianz vstoupila na český pojistný trh v roce 1993 jako dceřiná společnost koncernu Allianz Group, který působí přibližně v 75 zemích světa. Allianz pojišťovna nabízí životní i neživotní pojištění a dle objemu předepsaného pojistného je třetí největší pojišťovnou na trhu. Dle výroční zprávy České asociace pojišťoven z roku 2018 je podíl pojišťovny na neživotním pojištění 11,9 %, což představuje asi 10 miliard Kč pojistného. (www.cap.cz, 2019)

Produkt zajišťující klientům povinné ručení nese název MojeAuto a v současnosti ho vlastní asi 900 tisíc řidičů v zemi. Allianz přišla na český trh jako první s výpočtem pojistného dle ujetých kilometrů za rok. Pojištěný prokazuje počet ujetých kilometrů fotografií tachometru, kterou zasílá pojistiteli před výročním smlouvy. Tento produkt uvítají zejména řidiči, kteří jezdí málo, jelikož je pro ně cena pojištění nižší. MojeAuto lze sjednat ve čtyřech variantách limitů pojistného plnění, a to ve výši: **35 mil. Kč, 70 mil. Kč, 150 mil. Kč a 200 mil. Kč**. Pojišťovna k povinnému ručení nabízí čtyři balíčky výhod:

- **Komfort** je základní balíček nabízen za nejnižší cenu, který obsahuje právní poradenství, asistenční služby a základní úrazové pojištění,
- balíček **Plus** je rozšířen o rizika spjatá s přírodními událostmi, jako je poškození zvěří, požár a výbuch nebo kroupy,
- třetí možností je varianta **Extra**, která obsahuje kromě předchozích rizik i pojištění proti krádeži, vandalismu a pojištění skel,
- nejobsáhlejší balíček se nazývá **Max** a jeho součástí je i havárie a doplatek na nový automobil (GAP). (www.allianz.cz, 2019)

Od ledna 2016 se Allianz pojišťovna stala strategickým partnerem Wüstenrot pojišťovny a. s. a převzala tím tak veškerou kontrolu nad jejími pojistnými smlouvami, včetně povinného ručení, které v současnosti Wüstenrot nenabízí.

AXA pojišťovna a. s.

Společnost AXA vstoupila na český trh v roce 1998. V té době ovšem nenabízela klientům pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, k tomuto kroku se rozhodla až o 10 let později, kdy vznikla AXA pojišťovna a. s., jakožto nejmladší divize skupiny AXA v České republice. (www.axa.cz, 2019)

Předepsané pojistné z neživotního pojištění má AXA poměrně nízké, její celkový tržní podíl je pouze 1,5%, tato skutečnost ale nic nemění na tom, že na trhu s povinným ručením si AXA pojišťovna drží své postavení a je u ní pojištěna nemalá část vozidel (asi 350 tisíc). Svým klientům nabízí slevu za bezeškodní průběh až 65 % a dává jim na výběr, zda si chtějí pouze uzavřít povinné ručení bez dalších výhod, anebo zvolit některý balíček s výhodami:

- **POV PLUS** je nejméně obsáhlý balíček od AXA a jsou v něm zahrnuty limity pojistného plnění na zdraví a majetek ve výši **35 mil. Kč** + připojištění úrazu řidiče (250 tis. Kč na trvalé následky a 125 tis. Kč na smrt),
- o něco obsáhlejší varianta je **POV EXTRA** s limity **70 mil. Kč** a dvojnásobným plněním při úrazu řidiče oproti předchozí variantě,

- nejrozsáhlejším balíčkem je **POV PRÉMIUM**, které pokrývá škody na zdraví a majetku třetí osoby až do **140 mil. Kč**, dále zahrnuje připojištění úrazu řidiče, zapůjčení náhradního vozidla na tři dny a pokrytí 150 tisícové škody na vlastním automobilu. (www.axa.cz, 2019)

Pokud si klient chce sestavit vlastní balíček, může si k základnímu povinnému ručení sjednat až osm dalších připojištění: úrazové, živelní, zavazadel, odcizení a vandalismu, asistence MAX, poškození a střetu se zvířaty nebo náhradního automobilu. (www.axa.cz, 2019)

Česká podnikatelská pojišťovna a. s.

Působí na pojišťovacím trhu v České republice od roku 1995 a je často označována pod zkratkou ČPP. Tato pojišťovna je součástí rakouské pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG) a nabízí pojistnou ochranu v životní i neživotní oblasti pojištění. V letech 2014 až 2017 získala třikrát za sebou první místo v kategorii Autopojištění a v roce 2018 byla zvolena jako nejlepší v pojištění podnikatelů a občanů. (www.cpp.cz, 2019)

Česká podnikatelská pojišťovna si dlouhodobě drží pozici třetí pojišťovny na trhu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, hned po České pojišťovně a pojišťovně Kooperativa. Tržní podíl na trhu s neživotním pojištěním má 8,1 % a nachází se na čtvrtém místě za pojišťovnou Allianz. Aktuálně je u ČPP pojištěno necelých 1,3 mil. vozidel. (www.cap.cz, 2019)

Povinné ručení je vyhotoveno ve třech variantách, u každé z nich jsou nabízeny zdarma asistenční služby a noví řidiči mohou získat zálohové bonusy na 3 roky a tím získat 15 % slevu.

- První varianta **SPOROPOV** obsahuje zákonnou minimální výši pojistných limitů **35 mil. Kč**. Nevýhodou této varianty je poměrně vysoká spoluúčast řidiče při nehodě v zahraničí. Výše spoluúčasti je 12 000 Kč a proto je tato varianta vhodná především pro řidiče, kteří nejezdí příliš do zahraničí.

- Obsáhlejší možností pojištění vozidla je **SPECIÁLPOV**, které již neobsahuje spoluúčast při způsobení nehody v zahraničí a její limity plnění dosahují **50 mil. Kč**. K tomu je řidič pojištěn proti úrazu, a pokud vlastní přívěsný vozík do 750 kg, tak je povinné ručení vztaženo i na něj.
- Nejvyšší pojistné krytí nabízí varianta **SUPERPOV**. Újmy na majetku a zdraví třetí osoby jsou kryty do **111 mil. Kč**. Oproti předchozí variantě zde nemá vliv první nehoda na ztrátu bonusu a klientovi je poskytnuta sleva na doplňková pojištění. (www.cpp.cz, 2019)

I Česká podnikatelská pojišťovna umožňuje sjednat doplňková pojištění k jednotlivým variantám. Kromě základních připojištění, jako je pojištění skel, zavazadel, proti živlům, proti odcizení nebo proti zvěři, nabízí také pojištění přímé likvidace, pojištění GAP nebo pojištění Klika, které hradí škody na vozidle pojištěného, pouze v případě, pokud je způsobena škoda i na majetku třetí osoby. (www.cpp.cz, 2019)

Česká pojišťovna a. s.

Česká pojišťovna nabízí produkty jak životního, tak neživotního pojištění a může se pyšnit velmi bohatou historií, která sahá až do roku 1827. Tehdy nesla jméno První česká vzájemná pojišťovna, a jak název napovídá, jednalo se o první českou pojišťovnu na našem území. I přes dlouhý vývoj a řadu historických změn si Česká pojišťovna dokázala své postavení na trhu udržet až do současnosti. (www.ceskapojistovna.cz, 2019)

Za rok 2018 je Česká pojišťovna jedničkou na trhu v předepsaném smluvním pojistném u životního i neživotního pojištění. Na trhu s neživotním pojištěním je její podíl 23,7 % a předepsané pojistné je přibližně 20 miliard korun. Zaměstnává přibližně 3000 zaměstnanců a její portfolio se skládá přibližně z 3 milionů klientů, kteří mají uzavřeno zhruba 7 milionů smluv a pojištěno asi 1,7 milionů vozidel. Česká pojišťovna je součástí Generali CEE Holdingu a v roce 2018 získala ocenění jako klientsky nejpřívětivější neživotní pojišťovna nebo jako druhá nejlepší neživotní pojišťovna. (www.cap.cz, 2019); (www.ceskapojistovna.cz, 2019)

Povinné ručení je možné sjednat ve 4 variantách s odlišnými limity plnění i odlišnou nabídkou dalších výhod pro řidiče. U variant s nižšími limity plnění je vždy možné připojistit doplňkové služby, které obsahují varianty následující.

- První varianta nese název **Start** a její limity pojistného plnění jsou **35 mil. Kč** na zdraví i majetek. Součástí pojištění je i právní ochrana a „1. Povinné ručení Bez povinnosti“, které zahrnuje odtaž vozidla při nehodě do 500 km, náhradní vozidlo a vyřízení škod s jinou pojišťovnou.
- Pojištění **Standard** má limity plnění na zdraví i majetek **50 mil. Kč**. Kromě doplňkových služeb předchozí varianty obsahuje tato varianta i asistenci při nehodě a úrazové pojištění řidiče.
- Povinné ručení **Exclusive** hradí škody až do výše **100 mil. Kč**. Navíc Česká pojišťovna poskytne klientovi asistenci při poruše a pojištění spolujezdců.
- Cenově nejdražší a zároveň s nejvyššími limity plnění je nabízena varianta **Comfort**. Škody na majetku i zdraví jsou hrazeny pojišťovnou do **150 mil. Kč**. K předchozím benefitům je pojistníkovi nabízena nadstandartní asistenční služba, tříletá garance ceny a první způsobená nehoda bez ztráty bonusu. (www.ceskapojistovna.cz, 2019)

K jakékoli variantě povinného ručení lze u České pojišťovny připojistit pojištění skel, pojištění při střetu se zvěří, pojištění proti živlům, pojištění zavazadel a pracovní neschopnosti (včetně hospitalizace). (www.ceskapojistovna.cz, 2019)

ČSOB pojišťovna a. s.

Je univerzální pojišťovnou, která nabízí pojistné služby v oblasti životního i neživotního pojištění a zaměřuje se na drobné i velké podnikatele, včetně fyzických osob. Do obchodního rejstříku se zapsala v roce 1992 jako Chmelařská vzájemná pojišťovna, po 11 letech se její název změnil do současné podoby. Pojišťovna je součástí ČSOB holdingu. (www.csobpoj.cz, 2019)

ČSOB pojišťovna má na trhu vybudovanou stabilní pozici, o tom vypovídá i 7,7 % podíl na neživotním pojištění a zhruba 650 tisíc pojištěných vozidel. Ke sjednání

povinného ručení platí, od začátku roku 2019 do konce února, akce, ve které klienti mohou získat za uzavření smlouvy dálniční známku zdarma. Jednou z podmínek je minimální výše ročního pojistného 5000 Kč. Každá povinné ručení od ČSOB obsahuje asistenční služby, které zahrnují zapůjčení náhradního vozidla, odemknutí automobilu při ztrátě klíčů nebo například odtah vozidla při nehodě nebo poruše. Aktuálně lze pojistit odpovědnost z provozu vozidla třemi variantami:

- cenově nejvýhodnější je **Standard**, ve které je kryta škoda na **majetku do 35 mil. Kč** a újma na **zdraví do 44 mil. Kč**; zároveň je chráněn řidič proti úrazu (100 000 Kč), včetně pojištění osobních věcí řidiče i rodinných příslušníků (5000 Kč),
- druhou možností je varianta **Dominant**, kde jsou limity pojistného plnění na zdraví i majetek **60 mil. Kč**, navíc jsou osobní věci a zdraví řidiče chráněny dvojnásobnými pojistnými částkami oproti předchozí variantě,
- **Premiant** nabízí pojistné limity **200 mil. Kč**, trojnásobné částky na pojištění úrazu a osobních věcí oproti prvotní variantě a navíc jsou hrazeny škody na vlastním vozidle + zapůjčení automobilu při způsobené nehodě do 10 000 Kč. (www.csobpoj.cz, 2019); (www.cap.cz, 2019)

I u této pojišťovny lze sjednat doplňková připojištění ke smlouvě povinného ručení. Nabídka připojištění se příliš neliší od konkurence, jsou zde kryta rizika živelní, odcizení, poškození zvířít, úrazu, poškození skel nebo je možné sjednat nadstandardní asistenční služby. (www.csobpoj.cz, 2019)

Direct pojišťovna a. s.

Je univerzální pojišťovnou se specializací na neživotní odvětví pojištění. Direct pojišťovna se poprvé v České republice objevila v roce 2007, kdy jako první pojišťovna nabízela své produkty hlavně přes internet a telefon. Tehdy se jednalo o zcela inovativní přístup, ale ani ten nezabránil krachu pojišťovny v roce 2012. Znovuobnovení pojišťovny nastalo o tři roky později, kdy byla pojišťovna Triglav a. s. koupena skupinou VIGO investments a na jejím základě bylo znovu obnoveno jméno Direct pojišťovna a. s.

Se svými klienty se pojišťovna snaží udržovat přátelský a otevřený vztah, jehož výsledkem by měla být vzájemná důvěra. (www.direct.cz, 2019)

Tržní podíl pojišťovny se pohybuje v neživotním pojištění okolo 1,6 % a je u ní pojištěno necelých 300 tisíc vozů. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nabízí ve třech variantách, ani u jedné z nich nelze sjednat nejnižší zákonné 35 milionové limity pojistného plnění. Nabízené limity jsou: **50 mil., 100 mil., 150 mil., 200 mil. a 250 mil. Kč.**

- Varianta, která obsahuje pouze základní asistenci při nehodě je nazvána jako „**Mám to nejnütnější**“. Výše minimálního odškodnění do 50 mil. Kč na majetek a zdraví třetí osoby je pojišťovnou odůvodňována tím, že rostou náklady na opravu majetku a také výše zdravotních odškodnění.
- Balíček s rozšířenou asistencí a pojištěním skel je pojmenován jako „**Vždycky dojedu**“.
- Poslední nabízená varianta „**Mám tam všechno**“ obsahuje nejrozsáhlejší asistenční služby a pojištění skel vozidla. (www.direct.cz, 2019)

U všech variant lze připojistit náhradní vozidlo, drobné škody do 10 000 Kč, pojištění skel, živlů, střetu se zvěří, zavazadel, úrazu osob ve vozidle anebo si sjednat garanci ceny povinného ručení na tři roky. (www.direct.cz, 2019)

Generali pojišťovna a. s.

Na našem území se poprvé objevila v roce 1832, kdy byla založena pobočka nesoucí název Assicurazioni Generali. Své služby nabízela až do konce druhé světové války, po které byla českou vládou znárodněna. Zpátky na český trh se vrátila až v roce 1993 jako pojišťovna Generali patřící pod skupinu Generali. V současnosti skupina Generali působí asi v 60 zemích světa a pojišťuje 65 mil. klientů. (www.generali.cz, 2019)

Na neživotním trhu patří mezi šest největších pojišťoven se 7,1 % podílem. Počet pojištěných vozidel je okolo 670 tisíc, což je o něco málo více než má ČSOB pojišťovna. Pro klienty, mající zájem nechat si pojistit své vozidlo, připravila pojišťovna Generali čtyři balíčky. V každém z nich je možné si vybrat limit pojistného plnění. (www.cap.cz, 2019)

- Varianta **Základ** obsahuje pouze základní asistenční služby a možnost vybrat si z těchto tří pojistných limitů: **35 mil., 50 mil.** anebo **100 mil. Kč**.
- O něco bohatší balíček **Komplet** zahrnuje výběr z pojistných limitů **70 mil.** nebo **150 mil. Kč**. Jeho součástí je i odškodnění při střetu se zvěří a rozšířené asistenční služby, které navíc zahrnují asistenci při ztrátě nebo zlomení klíčků, při vybití baterie nebo záměně pohonných hmot.
- Třetím balíčkem je **Exkluziv**, který již zákazníkovi nabízí nejvyšší možné limity plnění: **100 mil.** nebo **200 mil. Kč**. Oproti předchozímu balíčku klient obdrží při nehodě náhradní vozidlo na pět dní a úrazové pojištění pro řidiče.
- Neobsáhlejší varianta **Exkluziv Plus** hradí škody na majetku a zdraví ve stejné výši jako předchozí, tedy do **100 mil.** nebo do **200 mil. Kč**. Navíc je pojištěno vozidlo proti škodám způsobeným hlodavci a je zde zahrnuta tříletá garance ceny povinného ručení. (www.generaliz.cz, 2019)

Doplňková pojištění je možné sjednat ke všem variantám. V nabídce připojištění je možné nalézt rozšířené asistenční služby, pojištění skel, živlů, náhradního vozidla, úrazu nebo střetu se zvěří. (www.generaliz.cz, 2019)

Hasičská vzájemná pojišťovna a. s.

Hlavní zaměření Hasičské vzájemné pojišťovny je na neživotní pojištění, životnímu pojištění se věnuje spíše jen okrajově. Tato pojišťovna vznikla v roce 1900 jako jedna z nejstarších pojišťovacích institucí. Po znárodnění pojišťoven byla znovu obnovena až v roce 1992 Sdružením hasičů. Jak její název napovídá, tak se zaměřuje především na osoby, které mají nějakou spojitost s hasičským povoláním a snaží se podporovat Sborny dobrovolných hasičů. (www.hvp.cz, 2019)

Její podíl na neživotním trhu není dle údajů České asociace pojišťoven příliš významný, jedná se asi o 0,7 % a počet pojištěných vozů je přibližně 55 tisíc. Povinné ručení nabízí ve třech variantách, z nichž každá má asistenční služby a úrazové pojištění pro posádku vozidla.

- **Standard – 35 mil. Kč,**
- **Nadstandard – 70 mil. Kč,**
- **Exkluziv – 100 mil. Kč.**

Dodatkově lze pojistit skla, úrazy, osobní věci ve vozidle, nadstandardní asistenční služby, odcizení vozidla, střet a poškození zvířetem nebo také dětskou autosedačku. (www.hvp.cz, 2019)

Kooperativa pojišťovna a. s.

Je součástí pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG) a nabízí životní i neživotní pojištění pro fyzické a právnické osoby. Na český pojistný trh vstoupila v roce 1991 jako první komerční pojišťovna a v současnosti je pojistitelem pro více než dva miliony klientů. Kooperativa se snaží v rámci společenské odpovědnosti mimo jiné podporovat dopravní bezpečnost, zejména u rizikových skupin, jako jsou mladí řidiči nebo cyklisté. (www.koop.cz, 2019)

Na pojistném trhu si drží druhé místo za Českou pojišťovnou s podílem v neživotním pojištění 21,2 %. Kooperativa nenabízí povinné ručení v klasických variantách nebo balíčcích, ve kterých bývá pro klienta připraveno nějaké doplňkové pojištění, ale dává klientovi na výběr, si ke třem pojistným limitům zvolit jakékoliv doplňkové pojištění. Nabízené pojistné limity jsou:

- v minimální zákonné výši **35 mil. Kč** na zdraví i majetek,
- **70 mil. Kč** na zdraví i majetek,
- nejvyšší nabízené **100 mil. Kč** na zdraví i majetek. (www.koop.cz, 2019)

Za jediný balíček od Kooperativy k povinnému ručení se dá považovat doplňkové pojištění NA100PRO, které zahrnuje přímé vyřízení škod Kooperativou, i když vznikla škoda od klienta jiné pojišťovny, dále zajišťuje opravu ve smluvních servisech, náhradní vozidlo a úhradu škod za nezaviněnou nehodu. Mezi další nabízená dodatková pojištění patří pojištění skel, úrazu, života, zavazadel, sportovního vybavení nebo náklady na užití náhradního vozidla. (www.koop.cz, 2019)

První klubová pojišťovna a. s.

Vstoupila na český pojistný trh v roce 2015 jako vůbec první pojišťovna založená na principu peer-to-peer. V tomto principu je zaplacené pojistné shromažďováno do společného fondu, ze kterého mohou klienti za bezeškoní průběh získat zpět část zaplaceného pojistného. Zároveň pojišťovna nevyužívá služeb zprostředkovatelů k získávání klientů, namísto toho spoléhá na doporučení svých pojištěnců, kteří pojišťovnu doporučí a přivedou k ní tak své známé. První klubová pojišťovna neprovozuje žádné kamenné pobočky, sjednávání pojištění probíhá pouze na internetu a po telefonu. Celý tento koncept umožňuje zlevnit a zjednodušit celý pojišťovací proces. (www.prvniklubova.cz, 2019)

Podíl na předepsaném pojistném neživotního pojištění je velmi nízký, přibližně 0,4 % s necelými pěti tisíci pojištěnými vozidly. Nabídka povinného ručení se skládá pouze z výběru mezi variantou limitů plnění **50 mil. Kč** nebo **100 mil. Kč**. K povinnému ručení nelze připojistit skla a ani nemusí být součástí tohoto pojištění základní nebo rozšířené asistenční služby. Další připojištění lze sjednat pouze k havarijnímu pojištění. (www.prvniklubova.cz, 2019)

Slavia pojišťovna a. s.

Vznikla v roce 1868 jako jedna z nejstarších pojišťoven na českém území. Po znárodnění pojišťoven v roce 1945 trh opustila a znovu se navrátila až v 90. letech 20. století. V současné době se orientuje na neživotní pojištění a od roku 2008 nabízí i povinné ručení. Mateřskou společností Slavia pojišťovny je silná finanční skupina SPGroup a. s. (www.slavia-pojistovna.cz, 2019)

Celkové množství pojištěných vozů dosahuje necelých 150 tisíc a dle předepsaného pojistného z neživotního pojištění je podíl Slavia pojišťovny 1 %. Zájemce o pojištění vozidla si může vybrat ze třech variant pojištění odpovědnosti:

- tou první je **Základ**, ve kterém jsou limity pojistného plnění nastaveny na **35 mil. Kč** a klient získává navíc k této variante asistenční služby Standard zdarma,

- druhá varianta se jmenuje **Jistota**, kryje škody do **100 mil. Kč** a její součástí jsou rozsáhlejší asistenční služby Profi, úrazové pojištění řidiče, pojištění proti poškození zvěří a pojištění ztráty klíčků,
- třetí nejobsáhlejší variantou je **Jubileum**, jež zahrnuje limity plnění **150 mil. Kč** a navíc, oproti předchozí variantě, asistenční služby Premium, tříletou garanci ceny, pojištění proti vandalismu, odcizení a pneumatik. (www.slavia-pojistovna.cz, 2019)

Z řady doplňujících pojištění si pro ochranu svého vozidla může klient vybrat pojištění skel, havárie, střetu se zvěří, občanské odpovědnosti, úrazu, živlů nebo zavazadel. (www.slavia-pojistovna.cz, 2019)

UNIQA pojišťovna a. s.

Pojišťovna UNIQA se řadí mezi univerzální pojišťovny a její snahou je uspokojovat potřeby fyzických i právnických osob v oblasti životního i neživotního pojištění. V České republice působí od roku 1993 a od té doby si udržuje postavení v první desítce největších pojišťoven na trhu. V roce 2018 získala prestižní ocenění za nejlepší neživotní pojišťovnu roku. Její mateřskou společností je rakouská skupina UNIQA Insurance Group, která působí v 19 evropských zemích. (www.uniqa.cz, 2019)

Dle předepsaného pojistného neživotního pojištění patří UNIQA pojišťovně tržní podíl 6,8 %, což ji řadí na 7. místo na trhu. U této pojišťovny je sjednáno povinné ručení pro necelých 500 tisíc vozidel. Zájemci o povinné ručení si mohou zvolit ze třech balíků lišících se v limitech a doplňkových službách. (www.cap.cz, 2019)

- Balík **EKONOM** je vhodný zejména pro řidiče, kteří se svým vozem nejezdí příliš do zahraničí. Je to z toho důvodu, že je zde, k základním limitům **35 mil. Kč** na majetek i zdraví a k základním asistenčním službám, 10 000 Kč spoluúčast při nehodě způsobené za hranicemi.
- Oproti tomu balík **BEZPEČNOST** již žádnou spoluúčast při nehodě v zahraničí neobsahuje a navíc je připojištěn úraz dětí ve vozidle. Pojistné limity jsou **50 mil. Kč** na majetek a **60 mil Kč** na zdraví.

- Nejbezpečnějším balíkem je **PREMIUM**, který obsahuje limity pojistného plnění **100 mil. Kč** na majetek i zdraví a navíc první zaviněná škodná událost nemá vliv na ztrátu bonusů pojistníka. (www.uniqa.cz, 2019)

K nabízeným balíkům je možné si sjednat doplňkové pojištění skel, úrazu, pneumatik, zavazadel, právní ochrany a příspěvek na náhradní automobil. Lze si nechat připojistit i vyšší limity u asistenčních služeb. (www.uniqa.cz, 2019)

VZP pojišťovna a. s.

Nabízí pojistné produkty na našem trhu od roku 1994, tehdy ještě jako součást Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR zabezpečující veřejné zdravotní pojištění. V roce 2004 se VZP pojišťovna a. s. osamostatnila a nabízí občanům i podnikatelům neživotní pojištění. Na trh s povinným ručením vstoupila až v březnu 2018 a stala se tak zatím nejmladší institucí v tomto odvětví. (www.pvzp.cz, 2019)

V rámci neživotního odvětví si pojišťovna VZP drží 0,7 % podíl. Na trhu s povinným ručením je její podíl zatím zanedbatelný, během svého prozatím krátkého působení, stihla pojistit necelých 1 500 vozidel. (www.cap.cz, 2019)

Produkt pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nabízí VZP pojišťovna ve třech variantách:

- první z nich je označována jako „**nejlevnější**“ s přednastavenými pojistnými limity **45 mil. Kč** a základní asistencí,
- další varianta nazvaná jako „**prostřední**“ má přednastavené limity **70 mil. Kč** a navíc obsahuje i úrazové pojištění pro řidiče,
- poslední varianta označená slovem „**nejlepší**“ má přednastavené limity plnění **140 mil. Kč** včetně asistence a úrazového pojištění řidiče. (online.pvzp.cz, 2019)

U každé z nabízené varianty si lze zvolit jednu ze třech nabízených limitů pojistného plnění a také lze ke každé z nich připojistit všechna skla, úraz pro řidiče i posádku, ošetření

přepřavovaných psů a koček, náhradní vozidlo, zavazadla, přírodní rizika nebo pojistit vozidlo proti odcizení. (online.pvzp.cz, 2019)

3.2 Srovnání nabídek povinného ručení

Pojišťovny se čím dál více snaží apelovat na své klienty, aby si volili vyšší limity pojistného plnění, než jsou ty minimální zákonné. Některé z nich už 35 milionové limity nenabízejí a do budoucna se dá očekávat, že se k nim přidají i další pojišťovny. Důvodů může být hned několik: neustále se zvyšující průměrná výše škod na majetku i zdraví, rostoucí hustota provozu na pozemních komunikacích nebo i růst průměrné mzdy. Důležitou roli hraje i fakt, že pokud škoda přesáhne sjednanou výši limitů, byť jen o jeden milion Kč, může to mít na pojistníka zásadní finanční dopad.

Většina pojišťoven na českém trhu nadále nabízí nejnižší variantu povinného ručení se zákonnými limity pojistného plnění ve výši 35 mil. Kč na újmy na zdraví a 35 mil. Kč na škody na majetku. Výjimky tvoří ČSOB pojišťovna, která nabízí v nejnižší variantě 35 mil. Kč na škodu na majetku a 44 mil. Kč na zdravotní újmu, dále VZP pojišťovna s limity 45/45 mil. Kč, První klubová pojišťovna s pojistnými limity 50/50 mil. Kč a Direct pojišťovna také s limity 50/50 mil. Kč.

O vyšší limity pojistného plnění začíná mít zájem čím dál více lidí. Cenový rozdíl mezi těmi nejnižšími a těmi sto milionovými se pohybuje v řádech několika stokorun, i přes tuto skutečnost stále převažuje poptávka po povinném ručení za co nejnižší cenu.

V následujících Tabulkách č. 2, 3, 4 a 5 budou srovnány varianty povinného ručení s nejnižšími limity pojistného plnění, které dané pojišťovny nabízí. Konkrétně v nich bude porovnána výše bonusů/malusů, obsah základního balíčku povinného ručení, nabídka připojištění a jaké daná pojišťovna nabízí slevy a převody bonusů.

V Tabulce č. 2 je u každé pojišťovny uvedena maximální procentní výše bonusů a požadovaný počet měsíců bez nehod, který musí uplynout, aby tento maximální bonus řidič získal. Dále je zde uvedena maximální výše malusu, který může pojišťovna klientovi udělit (obvykle za malus 49 měsíců a více). V tabulce je uveden i počet bonusových měsíců, který je klientovi při způsobené dopravní nehodě odečten.

Tabulka č. 2: Bonus a malus

Pojišťovny	Bonus		Malus	
	Maximální bonus v (%)	Požadovaný počet měsíců	Maximální malus v (%)	Odečet měsíců za škodnou událost
Allianz	50	120	150	36
AXA	65	120	800	24
Česká podnikatelská	50	120	150	24
Česká	55	120	100	36
ČSOB	50	96	100	36
Direct	53	96	200	36
Generali	55	132	150	24
Hasičská vzájemná	60	144	50	36
Kooperativa	50	120	120	24
První klubová	50	120	100	36
Slavia	50	120	150	36
UNIQA	50	120	200	36
VZP	60	120	250	36

Zdroj: vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťoven

Maximální bonus 65 % nabízí pouze AXA pojišťovna, zároveň však má i nejvyšší malus, a to s přírůžkou až 800 % za -49 a více měsíců. Povinné ručení u AXA může být pro klienta (z hlediska výše bonusů a malusů) buď tou nejlepší, nebo zároveň tou úplně nejhorší volbou. Nejrychleji lze získat maximální bonus u ČSOB a Direct pojišťovny za 96 bezškodných měsíců (8 let). Pro řidiče s vysokými malusy je nejvýhodnější pojišťovnou Hasičská vzájemná pojišťovna, u které je maximální přírůžka k pojistnému 50 % a to až od -73 a více měsíců. Na druhou stranu musí pojistník jezdit bez nehod 144 měsíců (12 let), aby dosáhl u Hasičské vzájemné pojišťovny maximální výše bonusů. Za způsobení dopravní nehody odečítají nejméně bonusů pojišťovny AXA, ČPP, Generali a Kooperativa.

K variantám s nejnižšími pojistnými limity nabízí pojišťovny i další doplňkové služby. U základních balíčků není nabídka těchto služeb příliš rozsáhlá, přesto se najdou na trhu

pojišťovny, které v balíčku nabízí zdarma základní asistenční služby, úrazové pojištění, náhradní vozidlo, přímou likvidaci škod, pojištění pneumatik nebo střetu se zvěří. Srovnání obsahu základních balíčků je uvedeno v Tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Obsah základního balíčku povinného ručení

Obsah balíčku / Pojišťovny	Základní asistenční služby	Úrazové pojištění	Náhradní vozidlo	Přímá likvidace	Pojištění pneumatik	Střet se zvěří
Allianz	✓	×	✓	✓	×	×
AXA	✓	✓	✓	×	✓	×
Česká podnikatelská	✓	×	×	×	×	×
Česká	✓	×	✓	✓	×	×
ČSOB	✓	✓	×	×	×	×
Direct	✓	×	×	×	×	×
Generali	✓	×	×	×	×	✓
Hasičská vzájemná	✓	✓	×	×	×	×
Kooperativa	✓	×	×	×	×	×
První klubová	✓	×	×	×	×	×
Slavia	✓	×	×	×	×	×
UNIQA	✓	×	×	✓	×	×
VZP	✓	×	×	×	×	×

Zdroj: vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťoven

Každá pojišťovna na trhu nabízí zdarma k povinnému ručení základní asistenční služby. Kromě základní asistence nenabízí pojišťovny ČPP, Direct, Kooperativa, První klubová, Slavia a VZP žádné další výhody nebo služby navíc. Nejrozsáhlejší doplňkové služby k základní variantě povinného ručení nabízí pojišťovna AXA, která jako jediná na trhu poskytuje zdarma pojištění pneumatik do 3 000 Kč. Riziko střetu se zvěří je zdarma pokryto v povinném ručení pouze od Generali pojišťovny.

Nedílnou součástí nabídek povinného ručení jsou i doplňková připojištění. Nabídka těchto připojištění se u jednotlivých pojišťoven liší, některé pojišťovny neumožňují k základním variantám s nízkými limity pojistného plnění si nechat připojistit všechna

rizika, se kterými se lze standardně setkat. V Tabulce č. 4 jsou uvedena připojištění, které dané pojišťovny nabízí k základním balíčků povinného ručení.

Tabulka č. 4: Nabídka připojištění k základnímu balíčku povinného ručení

Nabídka připojištění / Pojišťovny	Rozšířené asistenční služby	Skel	Úrazové	Náhradní vozidlo	Vandalismus	Střet / poškození zvěří	Odcizení vozidla	Živly
Allianz	✓	✓	✓	×!	✓	✓	✓	✓
AXA	✓	✓	✓	×!	✓	✓	✓	✓
Česká podnikatel.	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
Česká	✓	✓	✓	×!	×	✓	✓	✓
ČSOB	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓
Direct	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Generali	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	✓
Hasičská vzájemná	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓
Kooperativa	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	✓
První klubová	✓	×	×	×	×	×	×	×
Slavia	×	✓	✓	×	×	✓!	✓	✓
UNIQA	✓	✓	✓	×	×	×	×	×
VZP	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓

Zdroj: vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťoven

✓! Nabízí pouze střet se zvěří.

×! Náhradní vozidlo je součástí povinného ručení zdarma.

Z vybrané nabídky připojištění si nejlépe stojí pojišťovny Allianz, AXA a Direct, které nabízejí svým klientům možnost nechat si připojistit jakékoli uvedené pojištění. Oproti tomu První klubová pojišťovna nabízí pouze rozšířené asistenční služby, ostatní připojištění lze u ní sjednat k havarijnímu pojištění. Slavia pojišťovna je jediná, která nenabízí rozšířené asistenční služby k základní variantě povinného ručení. Tuto možnost nabízí až u rozšířených variant. Připojištění vozidla proti vandalismu nabízí pouze tři pojišťovny.

Pojišťovací instituce se v rámci konkurenčního boje snaží získat nové klienty na úkor jiných pojišťoven. Neustále se tedy snaží přicházet s novými nabídkami a marketingovými tahy, které by měly přesvědčit zákazníka, aby uzavřel pojištění u dané instituce. Po zavedení systému bonusu a malusu začaly pojišťovny nabízet převody bonusů na rodinné příslušníky, na vícero vozidel jednoho pojistníka nebo tyto bonusy kopírovat i na havarijní pojištění. Pojišťovací instituce se také snaží získat zákazníky prostřednictvím různých slev na pojistném. Vybrané slevy a převody bonusů u jednotlivých pojišťoven jsou uvedeny v Tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Vybrané slevy a převody bonusů

Slevy a bonusy / Pojišťovny	Sleva za roční platbu	Sleva za propojištěnost	Sleva za online sjednání	Převod bonusu manžel - manželka	Převod bonusu na havarijní pojištění
Allianz	×	✓	×	✓	✓
AXA	✓	✓	✓	✓	✓
Česká podnikatel.	✓	×	×	✓	✓!
Česká	✓	✓	✓	✓	✓
ČSOB	✓	✓	✓	×	✓
Direct	×	✓	✓	×	✓
Generali	✓	✓	✓	✓	✓!
Hasičská vzájemná	✓	✓	×	✓	✓
Kooperativa	✓	✓	×	×	×
První klubová	✓	✓	×	✓	✓
Slavia	✓	×	✓	×	✓
UNIQA	✓	✓	×	×	✓
VZP	✓	✓	×	✓	✓

Zdroj: vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťoven

✓! Převádí pouze 50 % bonusů.

Dodatečnou slevu na pojistném za frekvenci placení nenabízí Allianz ani Direct pojišťovna. Ostatní pojišťovny většinou rozdělují výši slevy za roční platbu (obvykle od 5 % do 10 %) nebo za pololetní platbu (obvykle 2 až 3 %). Sleva za propojištěnost

znamená, že klient má od té samé pojišťovny sjednané i některé další produkty. Její výše se pohybuje kolem 5 % a nenabízí ji pouze Česká podnikatelská pojišťovna a Slavia pojišťovna. Slevu za online sjednání nabízí menší polovina pojišťoven na trhu.

Po zavedení systému bonusů a malusů bylo možné převádět bonusy mezi rodinnými příslušníky napříč generacemi. V současnosti tyto převody bonusů pojišťovny pomalu přestávají nabízet. Převod bonusů mezi manželem a manželkou nabízí 8 pojišťoven z celkových 13 na trhu. Kooperativa jako jediná nenabízí převod bonusů z povinného ručení na havarijní a Česká podnikatelská pojišťovna spolu s Generali pojišťovnou převádí jen polovinu bonusů.

Na základě údajů uvedených v Tabulkách č. 3, 4 a 5 je sestavena Tabulka č. 6 s výsledným pořadím pojišťoven. V případě, že pojišťovna nabízí danou službu, připojištění, slevu nebo převod bonusů, bude jí připsán jeden bod. Pokud pojišťovna nabízí připojištění a převody bonusů pouze omezeně, bude jí připsán půl bod a v případě, že nejsou služby ani jiná připojištění, slevy a bonusy nabízeny vůbec, pojišťovna nezíská bod žádný. Součtem bodů vznikne výsledné pořadí pojišťoven. Pojišťovny s nejvíce body jsou umístěny na předních příčkách celkového pořadí.

Tabulka č. 6: Celkové pořadí pojišťoven

Pojišťovny	Body celkem	Celkové pořadí
Allianz	13	3-4
AXA	16	1
Česká podnikatelská	9,5	9
Česká	14	2
ČSOB	12	6-7
Direct	13	3-4
Generali	12,5	5
Hasičská vzájemná	12	6-7
Kooperativa	9	10
První klubová	6	13
Slavia	8,5	11
UNIQA	8	12
VZP	11	8

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů uvedených v Tabulkách č. 3, 4 a 5

Souhrn výsledků z podkapitoly 3.2 bude popsán v závěrečné kapitole 4 Výsledky a zhodnocení.

3.3 Cenové srovnání nabídek povinného ručení

Z podstaty pojištění odpovědnosti, ze které plyne, že pojistné plnění je vypláceno třetím osobám, se z pochopitelných důvodů stává cena pro většinu lidí nejdůležitějším rozhodovacím kritériem. Toho jsou si pojišťovny dobře vědomy, a proto se snaží nabízet povinné ručení za co nejnižší cenu. Mnohdy i za tak nízkou, že nedokáže dostatečně pokrýt náklady na likvidaci pojistných událostí.

Výpočty cen jednotlivých nabídek povinného ručení nebudou prováděny prostřednictvím internetového srovnávače ani webových stránek pojišťoven. Je to z toho důvodu, že internetové srovnávače a webové kalkulačky pojišťoven jsou navrženy tak, aby

jejich obsluha byla pro uživatele co nejsnazší, a ne vždy lze v nich vyplnit všechny údaje o vozidle, což může znamenat, že výsledná cena povinného ručení bude pouze orientační a před závěrečným podpisem smlouvy se může ještě změnit. Další nevýhodou internetových srovnávačů je, že mnohdy spolupracují jen se značně omezeným počtem pojišťoven. Z toho důvodu se může stát, že konečné srovnání nabídek povinného ručení může probíhat třeba jen mezi pěti pojišťovnami na trhu.

Pro výpočet cen povinného ručení budou použity softwarové kalkulátory pojišťoven, které jsou dostupné pro **finančně poradenskou společnost Profi-Advisors s. r. o.** Tato firma byla založena v polovině roku 2013 a působí pod velkou servisní organizací Broker Trust a. s. Pod touto servisní organizací (brokerpoolem) je i mnoho dalších finančně poradenských společností, kterým je poskytován vlastní informační systém, včetně legislativního, administrativního a produktového servisu. Brokerpool nabízí finančně poradenským firmám možnost zaměřit se na obchod a získávání nových klientů, jelikož za ně vyjednává veškeré standardní i nadstandardní podmínky (zvýhodněné produkty, slevy atp.) u jednotlivých finančních institucí. Na oplátku mu finančně poradenské společnosti odvádí 5% podíl z veškerých uzavřených obchodů.

Broker Trust nemá navázanou spolupráci s Hasičskou vzájemnou pojišťovnou, s První klubovou pojišťovnou ani s VZP pojišťovnou. Z tohoto důvodu nemůže finančně poradenská společnost Profi-Advisors zprostředkovávat povinné ručení od těchto pojišťovacích institucí. Cenové srovnání nabídek povinného ručení bude provedeno u deseti zbývajících pojišťoven, s nimiž Broker Trust spolupracuje.

Porovnání cen povinného ručení bude provedeno pomocí metody komparace na modelových příkladech, které znázorní rozdíly ve výši pojistného s měnícími se parametry vozidla, věku, bydliště a bonusů/malusů pojistníka. Přičemž všechny tyto parametry budou posuzovány komplexně. Na závěr bude provedeno srovnání nabídek povinného ručení sjednaného přes poradenskou společnost, internetové stránky pojišťoven a webové srovnávače.

3.3.1 Modelové příklady s komplexním posouzením zvolených parametrů

V této podkapitole budou porovnány ceny povinného ručení pro dvě rozdílné věkové kategorie. V prvním modelovém příkladu bude vyčíslena cena povinného ručení pro menší automobil s nízkým výkonem a jednolitrovým motorem. Pojišťované vozidlo ve druhém modelovém příkladu bude se středním výkonem a dvoulitrovým motorem. Ve třetí cenové modelaci bude provedeno srovnání vysoce výkonného vozidla s třilitrovým motorem.

Vozidla uvedená v Tabulkách č. 7, 8 a 9 budou mít vždy následující výchozí parametry. Hmotnost automobilu bude do 3,5 tuny a vozidlo bude určeno pro běžný provoz v České republice i zahraničí. Palivem automobilu bude benzín a součástí výbavy vozidla nebudou žádná speciální zabezpečovací zařízení. Pojistník bude vždy vlastníkem a zároveň i provozovatelem vozidla a nebude mít uzavřena žádná další pojištění. Pojistné bude placeno s roční frekvencí a počátek pojištění bude od 1. 4. 2019. S vozidlem se ročně průměrně ujede 15 až 20 tisíc km.

Pojistníci budou vždy muži ve věku 18 a 50 let poptávající povinné ručení s nejnižšími limity pojistného plnění. Oba mají trvalé bydliště v Hradci Králové, ve městě s necelými 100 tisíci obyvateli. Mladý, teprve 18letý muž, nově obdržel řidičské oprávnění a bude si sjednávat svou první pojistnou smlouvu. Nemá žádné bonusy. Starší 50letý muž je zkušeným řidičem s 238 bonusovými měsíci a 3 způsobenými nehodami, čímž dosáhne u všech pojišťoven maximálních bonusů.

V prvním modelovém příkladu bude zjišťována cena povinného ručení pro osobní automobil Peugeot 206 1.1 s výkonem 44 kW a objemem motoru 1124 cm³. Vozidlo bylo registrováno 1. ledna 2002 a jeho hmotnost je 985 kg. Jedná se o klasický automobil s 5 místy k sezení a 5 dveřmi. Výpočet cen povinného ručení je uveden v Tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Vozidlo s jednorolitrovým motorem a nízkým výkonem

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)	
		Muž 18 let	Muž 50 let
Allianz	35/35	18 481	4 809
AXA	35/35	14 919	1 815
Česká podnikatelská	35/35	7 048	2 271
Česká	35/35	10 238	2 086
ČSOB	35/44	15 273	2 343
Direct	50/50	14 881	3 089
Generali	35/35	15 437	2 520
Kooperativa	35/35	7 058	1 902
Slavia	35/35	7 410	1 373
UNIQA	35/35	7 513	2 349

Zdroj: vlastní zpracování dle výpočtů softwarových kalkulaček společnosti Profi-Advisors

Z Tabulky č. 7 je patrné, že mladý řidič si může nejlevněji pojistit vozidlo za 7 048 Kč ročně u České podnikatelské pojišťovny. Za téměř totožnou cenu sjedná povinné ručení i u Kooperativy. V tomto případě by se měl rozhodnout především dle vlastních preferencí a sympatií k pojišťovnám, jelikož obě nabízí k povinnému ručení obdobné doplňkové služby (viz podkapitola 3.2). Pro staršího muže vychází cenově nejlépe povinné ručení od pojišťovny Slavia za 1 373 Kč ročně. Cenový rozdíl povinného ručení u obou mužů činí necelých 6 000 Kč ročního pojistného. Tento rozdíl byl zapříčiněn především odlišnou výší bonusů a věkem.

Ve druhém modelovém příkladu bude vypočtena cena pojištění odpovědnosti z provozu vozidla pro čtyřdveřový osobní automobil Volkswagen Passat V 2.0 FSI, registrovaný k 9. 9. 2005. Objem motoru je 1984 cm³ s výkonem 110 kW. Ve vozidle je 5

sedadel a jeho hmotnost činí 2 030 kg. Ceny povinného ručení pro druhý modelový příklad jsou uvedeny v Tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Vozidlo s dvoulitrovým motorem a středním výkonem

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)	
		Muž 18 let	Muž 50 let
Allianz	35/35	32 958	5 768
AXA	35/35	45 456	2 683
Česká podnikatelská	35/35	15 133	3 372
Česká	35/35	17 654	3 488
ČSOB	35/44	23 451	3 552
Direct	50/50	17 238	3 949
Generali	35/35	23 815	4 756
Kooperativa	35/35	14 182	3 821
Slavia	35/35	11 309	2 675
UNIQA	35/35	11 571	3 719

Zdroj: vlastní zpracování dle výpočtů softwarových kalkulaček společnosti Profi-Advisors

Povinné ručení pro vybraný automobil Volkswagen Passat V 2.0 FSI si může mladý řidič uzavřít nejvýhodněji za 11 309 Kč ročně u pojišťovny Slavia. Nejdražší pojištění ho vyjde u AXA pojišťovny, ta ho nabízí za suverénně nejvyšší sumu 45 456 Kč ročně. Pro staršího muže s maximální výší bonusů je nejvýhodnější uzavřít povinné ručení u pojišťovny Slavia nebo u AXA pojišťovny. V tomto případě by měl pojistník zvolit AXA pojišťovnu, protože k povinnému ručení získá mnoho dalších výhod (např. úrazové pojištění, pojištění pneumatik). Zajímavým poznatkem je výše pojistného u AXA pojišťovny. Mladý řidič bez bonusů má povinné ručení téměř 17 krát dražší než padesátiletý řidič s maximálními bonusy.

Pro třetí modelový příklad poslouží osobní automobil Audi A6 3.0 TFSI. Jeho výkon je 213 kW, hmotnost 2 305 kg a zdvihový objem 2 995 cm³. Vozidlo má 4 dveře, 5 sedadel a bylo registrováno 1. 2. 2009. Nabídka povinného ručení pro třetí modelaci je uvedena v Tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Vozidlo s třilitrovým motorem a vysokým výkonem

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)	
		Muž 18 let	Muž 50 let
Allianz	35/35	38 840	6 797
AXA	35/35	51 562	3 017
Česká podnikatelská	35/35	19 271	4 294
Česká	35/35	24 436	4 657
ČSOB	35/44	28 905	4 355
Direct	50/50	19 246	6 036
Generali	35/35	29 826	6 352
Kooperativa	35/35	19 790	5 332
Slavia	35/35	17 314	3 250
UNIQA	35/35	14 800	4 477

Zdroj: vlastní zpracování dle výpočtů softwarových kalkulaček společnosti Profi-Advisors

Za 14 800 Kč ročně nabízí UNIQA pojišťovna 18letému muži povinné ručení. Jedná se o nejnižší cenu na trhu. 50letý řidič nejlevněji pojistí svůj automobil u AXA pojišťovny za 3 017 Kč. Zároveň je možné spatřit stejný jev jako ve druhém modelovém příkladu, a to, že AXA je znovu nejdražší pojišťovnou pro mladého řidiče a zároveň nejlevnější pro řidiče s vyšším věkem a plnými bonusy.

3.3.2 Modelový příklad s měnícím se trvalým bydlištěm pojistníka

V modelovém příkladu budou porovnány ceny povinného ručení pro tři různá trvalá bydliště pojistníka. Prvním je hlavní město Praha (1,28 mil. obyvatel), konkrétně Praha 6 městská čtvrť Dejvice, druhým krajské město Liberec přibližně se 103 tisíci obyvateli a tím třetím malá obec Převýšov (přibližně 330 obyvatel).

Jako modelový vůz poslouží Škoda Octavia III Combi 2.0 TDI s výkonem 110 kW, zdvihovým objemem 1 968 cm³ a hmotností 1 924 kg. Vozidlo je poháněné naftou, má 5 dveří a sedadel, nemá žádná doplňková zabezpečení, užití vozidla je pro běžný provoz v České republice i zahraničí a bylo registrováno 5. 7. 2013.

Pojistníkem bude žena ve věku 40 let, která je vlastníkem i provozovatelem automobilu, nemá zájem o žádná další přípojištění, u žádné z pojišťoven nemá aktivní jiné smlouvy, požaduje nejnižší limity pojistného plnění 35/35 mil. Kč, ročně najede 7,5 až 10 tisíc km a přeje si pojistné platit ročně s počátkem od 1. 4. 2019. Žena má 152 bonusových měsíců bez jakékoli způsobené dopravní nehody. Ceny povinného ručení s měnícím se trvalým bydlištěm pojistníka jsou uvedeny v Tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Řidička s trvalým bydlištěm v Převýšově, Liberci a Praze

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)		
		Převýšov	Liberec	Praha
Allianz	35/35	2 536	3 221	3 246
AXA	35/35	2 388	2 780	3 461
Česká podnikatelská	35/35	3 963	4 756	5 152
Česká	35/35	3 481	3 790	4 350
ČSOB	35/44	3 321	3 331	4 093
Direct	50/50	2 654	3 075	3 260
Generali	35/35	3 778	4 691	4 914
Kooperativa	35/35	3 672	3 821	4 308
Slavia	35/35	2 675	2 675	3 461
UNIQA	35/35	4 049	5 028	5 426

Zdroj: vlastní zpracování dle výpočtů softwarových kalkulaček společnosti Profi-Advisors

Pokud by řidička měla trvalé bydliště v Praze, nejnižší cenu povinného ručení by jí nabídly pojišťovny Allianz – 3 246 Kč ročně a Direct – 3 260 Kč ročně. S bydlištěm v Liberci by řidičce klesla cena povinného ručení přibližně o 600 Kč ročně, nejnižší cenu pro toto krajské město nabízí pojišťovna Slavia. V případě, že by čtyřicetiletá žena bydlela v malé obci, cena povinného ručení by se jí snížila přibližně o 300 Kč, pokud by pojistila své vozidlo u AXA pojišťovny.

Pro snazší orientaci v cenových rozdílech povinného ručení dle trvalého bydliště je vyhotovena Tabulka č. 11, ve které je uvedeno procentuální navýšení pojistného vždy vztaženého k výši pojistného pro obec Převýšov.

Tabulka č. 11: Procentuální rozdíly ve výši pojistného s měnícím se trvalým bydlištěm

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Cenový rozdíl povinného ručení dle trvalého bydliště		
		Převýšov	Liberec	Praha
Allianz	35/35	100%	127%	127%
AXA	35/35	100%	116%	145%
Česká podnikatelská	35/35	100%	120%	130%
Česká	35/35	100%	108%	125%
ČSOB	35/44	100%	100%	123%
Direct	50/50	100%	116%	123%
Generali	35/35	100%	124%	130%
Kooperativa	35/35	100%	104%	117%
Slavia	35/35	100%	100%	129%
UNIQA	35/35	100%	124%	134%

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů uvedených v Tabulce č. 10

Pojišťovny ČSOB a Slavia cenově neodlišují velké krajské město a malou obci. Cena u ČSOB se sice lišila o 10 Kč, ale na ročním pojistném to lze brát jako zanedbatelný rozdíl. Pojišťovna Allianz cenově téměř nerozlišuje hlavní město Prahu a krajské město Liberec. Nejvyšší cenový rozdíl 45 % mezi malou obcí a Prahou má stanovený AXA pojišťovna a nejmenší rozdíl 17 % pojišťovna Kooperativa.

3.3.3 Modelový příklad vozidel s benzínovým a naftovým motorem

Cílem tohoto modelového příkladu je zjistit, zda pojišťovny promítají do ceny povinného ručení palivo, jímž je vozidlo poháněno, či nikoliv. Pro účely příkladu byla vybrána dvě vozidla, která se svými parametry velmi podobají, ale liší se v palivu, které je pohání.

Prvním vozidlem je Škoda Octavia 2,0 TSI AP poháněná benzínovým motorem. Výkon vozidla je 140 kW, hmotnost 1 898 kg a objem motoru 1984 cm³. Automobil je určen pro běžný provoz i mimo Českou republiku. Vůz je pětidveřový a pětimístný bez dalších zabezpečovacích prvků. Registrace vozidla proběhla 15. 12. 2018. S vozidlem se ročně ujede 5 – 7,5 tisíc km.

Druhým vozem je Škoda Octavia 2,0 TDI 4x4 AP s naftovým motorem. Hmotnost vozidla je 1 973 kg, zdvihový objem 1 968 cm³, výkon 135 kW a počet sedadel a dveří je 5. Stejně jako předchozí automobil nemá žádná další zabezpečení vozidla a je určen pro běžný provoz i mimo hranice českého státu. Vůz byl také registrován 15. 12. 2018. Odhadovaný roční počet ujetých kilometrů s vozidlem je 5 – 7,5 tisíc.

Klient poptávající povinné ručení s minimálními limity je ve věku 57 let, bydlí v Pardubicích (90 tis. obyvatel), na kontě má 230 bezeškodných měsíců a 3 zaviněné dopravní nehody. Pojistník bude vždy provozovatelem i vlastníkem automobilu bez žádných dalších pojistných smluv. Počátek pojištění bude k 1. 4. 2019 s roční frekvencí placení pojistného. Výše pojistného pro vozidlo s benzínovým a naftovým motorem je uvedena v Tabulce č. 12.

Tabulka č. 12: Vozidlo poháněné benzínovým a naftovým motorem

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)	
		Benzín	Nafta
Allianz	35/35	3 055	3 146
AXA	35/35	3 089	3 051
Česká podnikatelská	35/35	3 083	3 083
Česká	35/35	3 664	3 664
ČSOB	35/44	4 245	4 228
Direct	50/50	4 247	4 247
Generali	35/35	5 980	5 980
Kooperativa	35/35	4 018	4 018
Slavia	35/35	2 675	2 718
UNIQA	35/35	3 478	3 741

Zdroj: vlastní zpracování dle výpočtů softwarových kalkulaček společnosti Profi-Advisors

Cenovou přírážku k pojistnému, u vozidla s naftovým motorem, aplikují pojišťovny Allianz, Slavia a UNIQA. Jsou to jediné tři pojišťovny na trhu, které rozlišují, jakou pohonnou hmotu vozidlo využívá. Změnu ve výši pojistného lze pozorovat i u ČSOB a AXA pojišťovny, zde je to však zapříčiněno nepatrně odlišnými parametry mezi oběma vozy. Vozidlo s naftovým motorem má totiž nižší výkon, než vozidlo s benzínovým motorem, z toho důvodu je cena povinného ručení pro naftové vozidlo nižší. Zbylé pojišťovny, při stanovování cen povinného ručení, nedělají žádné cenové rozdíly.

3.3.4 Srovnání povinného ručení sjednaného přes finančně poradenskou společnost, webové stránky pojišťoven a webové srovnávače s využitím komparativní metody

Cílem této podkapitoly bude poukázat na to, že údaje na webových stránkách pojišťoven a na stránkách webových srovnávačů nejsou tak přesné jako od finančně poradenské společnosti. Na třech modelových příkladech budou srovnány nabídky povinného ručení sjednané prostřednictvím finančně poradenské společnosti Profi-Advisors, webových stránek jednotlivých pojišťoven a webových srovnávačů Klikpojisteni.cz a ePojisteni.cz.

Společnosti Klikpojisteni.cz a ePojisteni.cz nabízí svým klientům online srovnání a prodej nabídek nejrůznějších typů pojištění, včetně povinného ručení. Akceptování a uzavření pojistné smlouvy probíhá bez podpisu klienta. Klient vyjádří svůj souhlas s pojistnou smlouvou jejím zaplacením ve sjednané výši a předepsané lhůtě. Je-li pojistné zapláceno v souladu s podmínkami uvedenými ve smlouvě, pojistná ochrana začne platit ode dne počátku pojištění.

V prvním modelovém příkladu této podkapitoly je pojistníkem 19letá řidička z Prahy 4. Žádá pojistné limity alespoň 50/50 mil. Kč a požaduje připojistit všechna skla vozidla na 10 000 Kč. Nemá uzavřená žádná další připojištění ani žádné bonusy nebo způsobené nehody. Žena odhaduje, že ročně najede maximálně 5000 km. Je provozovatelem i vlastníkem vozidla a povinné ručení chce sjednat k 1. 4. 2019 s pololetní frekvencí placení.

Pojišťovaným vozidlem je osobní automobil Citroën C3 1.6 VTI 16V jezdící na benzín. Vozidlo bylo registrováno 23. 5. 2010 a jeho objem motoru je 1 598 cm³, výkon 88 kW a celková hmotnost 1 607 kg. Vozidlo má 5 dveří i sedadel a řidička s ním bude jezdit i mimo hranice České republiky. Ve vozidle je navíc mechanické zabezpečení řadicí páky. Srovnání cenových nabídek pro první modelový příklad je uvedeno v Tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Srovnání cenových nabídek pov. ručení – žena 19 let, vůz Citroën C3

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)			
		Profi-Advisors	Stránky pojišťovny	Klik-pojisteni.cz	ePojisteni.cz
Allianz	70/70	16 877	16 104	17 029	22 178
AXA	70/70	23 917	24 768	32 628	32 628
Česká podnikatel.	50/50	14 620	14 085	×	15 802
Česká	50/50	18 368	18 843	×	18 843
ČSOB	60/60	26 724	26 724	×	×
Direct	50/50	19 286	17 952	17 626	21 874*
Generali	50/50	24 204	24 204	×	×
Kooperativa	70/70	12 728	19 088	12 728	×
Slavia	100/100	16 932	17 610	×	×
UNIQA	50/60	13 191	15 870	×	×

Zdroj: vlastní zpracování dle kalkulátorů Profi-Advisors, webových stránek pojišťoven a srovnávačů

* Cena s pojistnými limity 150/150 mil. Kč a dalšími pevně danými připojištěními.

× Srovnávač nenabízí povinné ručení u dané pojišťovny.

Pro 19letou ženu s Citroënem C3 vyjde nejlevněji povinné ručení od Kooperativy za 12 728 Kč ročně. Tuto cenu lze získat sjednáním přes Profi-Advisors i webový srovnávač Klikpojisteni.cz. Ačkoliv Klikpojisteni.cz klientce poskytlo výběr jen ze 4 variant povinného ručení, v tomto případě by klientka i tak získala tu nejlepší cenu na trhu. Pokud by porovnávala nabídky pouze ze stránek jednotlivých pojišťoven, vyšlo by jí povinné ručení nejlevněji od České podnikatelské pojišťovny o necelých 1 400 Kč dráž. Prostřednictvím srovnávače ePojisteni.cz by cena pojištění vyšla nejvýhodněji za 15 802 Kč, což je o více jak 3000 Kč ročně více.

Ve druhém modelovém příkladu je řidičem 31letý muž z malé obce Vysoké Veselí (900 obyvatel) v Královéhradeckém kraji. Muž je vlastníkem i provozovatelem vozidla,

nemá žádné další aktivní pojistné smlouvy a má 102 bonusových měsíců bez jediné způsobené nehody. Často jezdí do zahraničí a ročně najede průměrně 12,5 až 15 tis. km. Povinné ručení si přeje platit ročně, s počátkem od 1. 4. 2019 a žádá limity pojistného plnění o něco málo vyšší, než jsou ty minimální zákonné.

Klient vlastní vůz Hyundai I20 s benzínovým motorem. Byl uveden do provozu 14. 7. 2013 a jeho parametry jsou 1 396 cm³ objem motoru, 74 kW výkon, 1 565 kg celková hmotnost a 5 dveří i sedadel. Vozidlo nemá nainstalované žádné doplňkové zabezpečovací systémy. Srovnání cenových nabídek pro druhý modelový příklad je uvedeno v Tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Srovnání cenových nabídek pov. ručení – muž 31 let, vůz Hyundai I20

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)			
		Profi-Advisors	Stránky pojišťovny	Klik-pojisteni.cz	ePojisteni.cz
Allianz	70/70	3 689	3 772	4 065	3 858
AXA	70/70	2 298	2 359	2 185	2 277
Česká podnikatel.	50/50	2 686	3 222	×	3 452
Česká	50/50	2 599	3 244	×	2 655
ČSOB	60/60	2 915	3 029	×	×
Direct	50/50	1 889	1 889	1 889	3 030*
Generali	50/50	2 490	2 490	×	×
Kooperativa	70/70	2 741	2 659	2 741	×
Slavia	100/100	2 100	2 184	2 184	×
UNIQA	50/60	3 107	3 672	×	×

Zdroj: vlastní zpracování dle kalkulátorů Profi-Advisors, webových stránek pojišťoven a srovnávačů

* Cena s pojistnými limity 150/150 mil. Kč a dalšími pevně danými připojištěními.

× Srovnávač nenabízí povinné ručení u dané pojišťovny.

Nejlevnější povinné ručení pro druhý modelový příklad lze sjednat u Direct pojišťovny. Za cenu 1 889 Kč ročně ho nabízí finančně poradenská společnost, pojišťovna na svých webových stránkách i srovnávač Klikpojisteni.cz. Cenové nabídky ostatních pojišťoven jsou v 8 z 10 případů nejvýhodnější od Profi-Advisors. V případě, že by 31letý řidič sjednával povinné ručení přes ePojisteni.cz, musel by za nejnižší nabídku zaplatit přibližně o 300 Kč ročně více.

Ve třetím modelovém příkladu poptává povinné ručení muž ve věku 42 let s 170 měsíci bez způsobené nehody. Jeho trvalým bydlištěm je Mladá Boleslav (44 tisíc obyvatel). Řidič vlastní vozidlo, se kterým jezdí pouze po České republice průměrně 7,5 až 10 tis. km za rok. Žádá povinné ručení s minimálními pojistnými limity a roční frekvencí placení. Klient má navíc sjednané životní pojištění u pojišťovny Generali.

Výpočet ceny povinného ručení je proveden u staršího naftového osobního automobilu Škoda Felicia vyrobeného 23. 4. 1998. Objem motoru vozidla je 1 896 cm³, výkon 47 kW, celková hmotnost 1 485 kg, bez zabezpečovacích systémů a počet dveří i sedadel je 5. Srovnání cenových nabídek pro třetí modelový příklad je uvedeno v Tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Srovnání cen. nabídek pov. ručení – muž 42 let, vůz Škoda Felicia

Pojišťovny	Pojistné limity na majetek/zdraví (v mil. Kč)	Pojistné za rok (v Kč)			
		Profi-Advisors	Stránky pojišťovny	Klik-pojisteni.cz	ePojisteni.cz
Allianz	35/35	3 603	3 395	3 131	4 041
AXA	35/35	2 031	2 083	2 120	1 996
Česká podnikatel.	35/35	3 156	3 607	×	3 852
Česká	35/35	3 686	3 790	×	3 790
ČSOB	35/44	3 438	3 572	×	×
Direct	50/50	3 046	3 046	2 890	4 381*
Generali	35/35	3 752	4 156	×	×
Kooperativa	35/35	2 937	2 938	2 937	×
Slavia	35/35	2 366	2 852	2 301	×
UNIQA	35/35	3 411	4 062	×	×

Zdroj: vlastní zpracování dle kalkulátorů Profi-Advisors, webových stránek pojišťoven a srovnávačů

* Cena s pojistnými limity 150/150 mil. Kč a dalšími pevně danými připojištěními.

× Srovnávač nenabízí povinné ručení u dané pojišťovny.

Řidič z Mladé Boleslavi se Škodou Felicií získá nejlevnější povinné ručení od AXA pojišťovny. Za nejnižší cenu 1 996 Kč ročně ho zprostředkuje srovnávač ePojisteni.cz. Velmi příznivé ceny nabízí Klikpojisteni.cz, jelikož jsou jeho čtyři z celkových pěti nabídek nejlevnější. Na druhou stranu lze říci, že pokud by klient sjednal povinné ručení prostřednictvím Klikpojisteni.cz, nejlevněji by ho vyšlo pojištění u AXA pojišťovny, ale za nejvyšší cenu ve srovnání s ostatními.

Na základě výpočtů cen povinných ručení uvedených v Tabulkách č. 13, 14 a 15 jsou seřazeny pojišťovny od prvního do desátého místa. Pojišťovna s nejnižší nabízenou cenou se umístila na prvním místě a pojišťovna s nejdražší nabídkou na místě desátém. Součet umístění každé jednotlivé pojišťovny z těchto tabulek je uveden v Tabulce č. 16 ve sloupci

„skóre“. Pojišťovny s nejnižším skóre nabízely povinné ručení nejčastěji za nižší ceny, a proto byly umístěny v celkovém pořadí na předních příčkách.

Tabulka č. 16: Celkové skóre a pořadí pojišťoven

Pojišťovny	Skóre	Celkové pořadí
Allianz	19	7
AXA	12	4
Česká podnikatelská	16	5
Česká	21	8
ČSOB	26	10
Direct	10	2
Generali	23	9
Kooperativa	11	3
Slavia	9	1
UNIQA	18	6

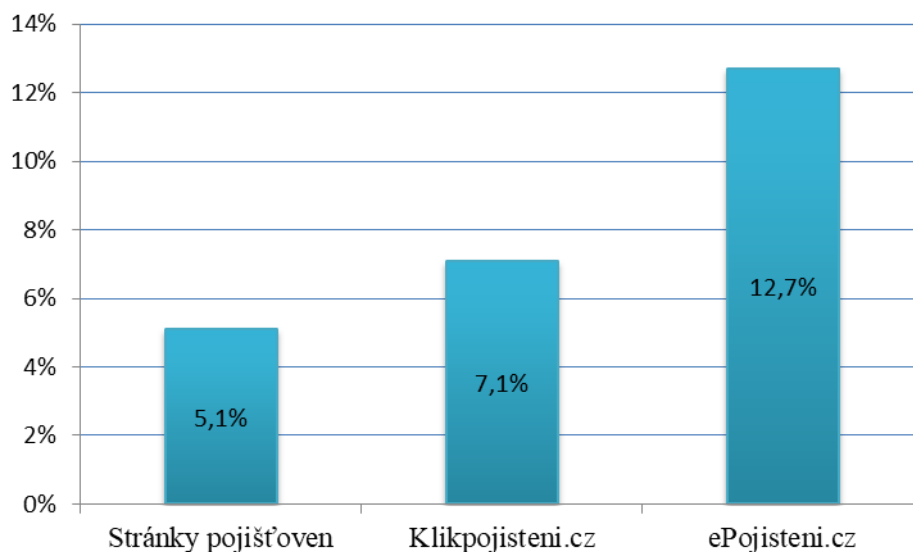
Zdroj: vlastní zpracování dle údajů uvedených v Tabulkách č. 13, 14 a 15

Nejnižší ceny povinného ručení nabízí Slavia pojišťovna, která se umístila dvakrát na druhém místě a jednou na pátém. Na celkovém druhém místě se umístila pojišťovna Direct, která v prvním modelovém příkladu byla šestá, ve druhém příkladu první a ve třetím skončila na třetím místě. Celkové třetí místo patří pojišťovně Kooperativa, která skončila první, šestá a čtvrtá v po sobě jdoucích modelových příkladech.

V Grafu č. 2 jsou uvedeny průměrné cenové rozdíly mezi finančně poradenskou společností Profi-Advisors, stránkami pojišťoven a webovými srovnávači. Procentní cenové rozdíly jsou vždy vztaženy k základně, kterou tvoří poradenská společnost. Kladné hodnoty v grafu znamenají, že sjednání přes stránky pojišťoven nebo webové srovnávače

je průměrně o daná procenta dražší, než sjednání přes poradenskou společnost Profi-Advisors.

Graf č. 2: Průměrný cenový rozdíl mezi Profi-Advisors, stránkami pojišťoven a webovými srovnávači

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů uvedených v Tabulkách č. 13, 14 a 15

Ceny povinného ručení u poradenské společnosti Profi-Advisors jsou v průměru o 5,1 % nižší, než ceny na internetových stránkách pojišťoven. U webových srovnávačů je průměrný cenový rozdíl ještě znatelnější. Průměrné ceny povinného ručení nabízené srovnávačem Klikpojisteni.cz jsou o 7,1 % vyšší a u srovnávače ePojisteni.cz dokonce o 12,7 % vyšší než u finančně poradenské společnosti Profi-Advisors.

Podrobnější shrnutí výsledků celé podkapitoly bude popsáno v následující kapitole 4 Výsledky a zhodnocení.

4 Výsledky a zhodnocení

Na základě údajů zjištěných v podkapitole 3.2, ve které byly srovnávány doplňkové služby, nabídky připojištění, slevy a bonusy, lze konstatovat, že pro klienta, který si přeje povinné ručení s nejnižšími limity pojistného plnění a nebere v potaz faktor ceny, je nejvýhodnější pojistit vozidlo u pojišťovny AXA, která si v jednotlivých srovnáních stála nejlépe. AXA pojišťovna nabízí nejvyšší procentuální bonus za bezeškodní průběh na trhu, za způsobenou dopravní nehodu strhává pouze 24 měsíců bonusů, nabízí k základní variantě povinného ručení nejvíce doplňkových služeb zdarma a také neklade omezení při volbě doplňkových připojištění. Na druhé pozici se umístila Česká pojišťovna, která sice strhává za způsobenou nehodu 36 bonusových měsíců, ale nabízí zdarma ke sjednanému povinnému ručení hned několik doplňkových služeb navíc, klientům dává na výběr z rozsáhlé nabídky připojištění a nabízí také převody bonusů z povinného ručení na havarijní pojištění nebo mezi manželi. Pojišťovny Allianz a Direct se v celkovém hodnocení dělí o třetí a čtvrté místo.

V podkapitole 3.3 byly předmětem zkoumání cenové nabídky povinného ručení pro zvolené modelové příklady. V první části této podkapitoly byly na modelových příkladech komplexně posuzovány vybrané parametry. Dle zjištěných výsledků lze osmnáctiletému řidiči bez bonusů doporučit pojištění vozidla s nízkým výkonem a obsahem motoru u Kooperativy a České podnikatelské pojišťovny, jelikož tyto pojišťovny nabízí povinné ručení za nejnižší cenu. Pokud by tento mladý řidič poptával povinné ručení pro vozidlo s vyšším výkonem a vyšším obsahem motoru, nejlevněji by jej pojistil u pojišťovny Slavia. Osobní automobil s velmi vysokým výkonem a třilitrovým motorem by tomuto řidiči pojistila za nejnižší cenu pojišťovna UNIQA. V případě, že by tatáž vozidla měl zájem pojistit padesátiletý muž s maximálními bonusy, ceny by byly několikanásobně nižší. První zmiňované vozidlo s nízkým výkonem by starší řidič pojistil nejlevněji u pojišťovny Slavia, druhé vozidlo s vyšším výkonem u AXA a Slavia pojišťovny a třetí automobil s velmi vysokým výkonem u pojišťovny AXA. Z výsledků modelových příkladů vyplynulo, že mladého člověka ve většině případů cenově nejvýhodněji pojistí pojišťovny Slavia a UNIQA a staršího řidiče pojišťovny AXA a Slavia.

Ve druhé části podkapitoly 3.3 bylo na modelovém příkladu zkoumáno, jak se liší ceny povinného ručení s měnícím se trvalým bydlištěm pojistníka. Z cenových nabídek pojišťoven vyplynulo, že pojišťovny ČSOB a Slavia cenově nerozlišují malou obec a krajské město. Pojišťovna Allianz zase cenově nerozlišuje krajské město a hlavní město Prahu. Nejvyšší rozdíl v ceně povinného ručení pro pojistníka z malé obce a z Prahy je u AXA pojišťovny a nejmenší u pojišťovny Kooperativa.

Ve třetí části podkapitoly 3.3 bylo zjištěno, že cena povinného ručení pro osobní automobil s naftovým motorem je vyšší, oproti automobilu s benzínovým motorem u pojišťoven Allianz, Slavia a UNIQA. Ostatní pojišťovny rozdíl v ceně povinného ručení u naftového a benzínového vozidla nedělají.

V závěru podkapitoly byly na třech modelových příkladech srovnány nabídky povinného ručení sjednané prostřednictvím finančně poradenské společnosti Profi-Advisors, webových stránek pojišťoven a webových srovnávačů Klikpojisteni.cz a ePojisteni.cz. Ceny povinného ručení nabízené společností Profi-Advisors byly v průměru o 5,1 % nižší než ceny povinného ručení na stránkách pojišťoven, o 7,1 % nižší než ceny u webového srovnávače Klikpojisteni.cz a o 12,7 % nižší než u srovnávače ePojisteni.cz.

Ačkoliv webové srovnávače nabízí povinné ručení za poměrně nízké ceny, jejich hlavní nevýhodou je omezená nabídka. V modelových příkladech poskytly klientovi výběr pouze z pěti pojišťoven z celkových třinácti na trhu. Další nevýhodou těchto srovnávačů je, že jsou navrženy tak, aby jejich obsluha byla pro uživatele co nejsnazší, a ne vždy lze v nich vyplnit všechny údaje o vozidle, což může znamenat, že výsledná cena povinného ručení bude pouze orientační a před závěrečným podpisem smlouvy se může ještě změnit. Jejich největší výhodou je rychlost a možnost sjednání pojištění přes internet.

Sjednání povinného ručení prostřednictvím webových stránek pojišťoven je také poměrně rychlé, nicméně samotné srovnání nabídek všech pojišťoven je časově mnohem náročnější. Pokud by zájemce o pojištění měl dostatek času a porovnal by veškeré nabídky, mohl by v některých případech získat i cenu nižší, než od finančně poradenské společnosti. To může být způsobeno zejména tím, že některé pojišťovny dávají slevu za online sjednání, která může dosahovat až 20 %.

I přes některé výhody webových srovnávačů a webových stránek pojišťoven lze i v dnešní době klientovi doporučit sjednat si povinné ručení prostřednictvím poradenské společnosti, jelikož nabízí povinné ručení za průměrně nižší ceny. Jedinou nevýhodou je nutnost absolvování schůzek s poradcem. Ten však za klienta odvede veškerou práci s hledáním pojištění zdarma, poskytne odborné konzultace a zohlední při výběru i jiné faktory nežli cenu.

Závěr

Nabídka povinného ručení na českém pojistném trhu je velmi rozsáhlá. V současné době nabízí povinné ručení třináct pojišťoven a každá z nich umožňuje výběr z několika limitů pojistného plnění, z celé řady připojištění i doplňkových služeb. Pro běžného člověka tak může být velice obtížné se na trhu zorientovat. Z tohoto důvodu vznikla tato práce, zároveň může posloužit zájemci o povinné ručení při výběru vhodné pojišťovny nebo zprostředkovatele pojištění.

Během srovnání nabídek povinného ručení mezi pojišťovnami bylo potvrzeno, že se nabídky neliší pouze v ceně, ale i v dalších faktorech. Ne každá pojišťovna nabízí ke všem variantám limitů pojistného plnění všechna možná připojištění. Na trhu jsou i takové pojišťovny, které vyjma základních asistenčních služeb nenabízí k základní variantě povinného ručení žádná další připojištění ani další doplňkové služby. Výsledkem porovnání doplňkových služeb, volby připojištění, slev a bonusů u pojišťoven je, že nejvýhodnější je pojistit vozidlo u pojišťovny AXA, která si v jednotlivých srovnáních nabídek s nejnižšími limity pojistného plnění vedla nejlépe.

V cenovém srovnání nabídek povinného ručení na modelových příkladech bylo v první řadě zjištěno, že největší vliv na cenu povinného ručení má faktor věku a předchozí délky pojištění bez způsobené nehody. Během komplexního posouzení vybraných faktorů se na modelových příkladech ukázalo, že se na trhu nenachází pojišťovna, která by byla ve většině případů nejlevnější.

Dalším poznatkem zjištěným v této práci bylo, že pojišťovny ČSOB a Slavia při výpočtu ceny povinného ručení nerozlišují, zda má pojistník trvalé bydliště v malé obci nebo v krajském městě. Pojišťovna Allianz takto nerozlišuje trvalé bydliště pojistníka v krajském městě a v Praze. Pojistit automobil s naftovým motorem je dražší oproti automobilu s benzínovým motorem u pojišťoven Allianz, Slavia a UNIQA. Ostatní pojišťovny nerozlišují, zda vozidlo má naftový nebo benzínový motor.

Přínosem práce bylo rovněž zjištění, že i přes velkou popularitu webových srovnávačů a sjednávání povinného ručení online, se stále vyplatí využít služeb finančních poradců, jelikož ceny povinného ručení sjednané prostřednictvím poradenské společnosti Profi-

Advisors byly v průměru o 5,1 % nižší než ceny povinného ručení na stránkách pojišťoven, o 7,1 % nižší než ceny u webového srovnávače Klikpojisteni.cz a o 12,7 % nižší než u srovnávače ePojisteni.cz. Finanční poradci navíc svým klientům poskytují odborné konzultace zdarma a zohledňují při výběru povinného ručení kromě ceny i jiné faktory.

Seznam použité literatury

Monografie

BUŠTA, P. *Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla s komentářem: (ve znění 16 novel)*. Praha: Venice Music Production, 2014. ISBN 978-80-904270-5-1.

DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2009. ISBN: 978-80-86929-51-4.

HRADEC, M., ZÁRYBNICKÁ, J., KŘIVOHLÁVEK, V. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. ISBN 978-80-86754-48-2.

KAMENÍKOVÁ, B., POLÁCH, J., KRÁL', M. *Bankovníctví a pojišťovnictví. Studijní pomůcka pro distanční studium*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-655-5

KRAUS, J., *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1415-3.

MARSHALL, W. R. *Insurance: concepts & coverage : property, liability, life, health and risk management*. Victoria, B. C: Friesen Press, 2012. ISBN 9781770978836.

SLEPECKÝ, J., POLÁCH, J. *Pojišťovnictví v České a Slovenské republice*. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-11-6.

SMEJKAL, V., RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4. vydání. Praha, Grada, 2013, ISBN 978-80-247-4644-9.

ZÁRYBNICKÁ, J., SCHELLE, K. *Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost)*. Ostrava: Key Publishing, 2010. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-061-3.

Internetové odkazy

Allianz pojišťovna – auto pojištění: [online]. 2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.allianz.cz/produkty/autopojisteni/moje-auto.html>

Auto bez povinného ručení: [online]. 2018 [cit. 2018-11-11]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/auto-bez-povinneho-ruceni-aneb-kolik-dnes-stoji-mit-nepojist/r~92b92ac8a6a311e8b634ac1f6b220ee8/?redirected=1543526710>

AXA pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.axa.cz/produkty/auto/povinne-ruceni/obsah/popis/>

AXA pojišťovna – připojištění k povinnému ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.axa.cz/produkty/auto/povinne-ruceni/obsah/pripojistieni/?viewmode=0>

Cestovní pojištění: [online]. [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/cestovni-pojisteni>

Česká kancelář pojistitelů: [online]. [cit. 2018-11-11]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/#>

Česká podnikatelská pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel~povinne-ruceni/>

Česká pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/p?povinne-ruceni>

ČSOB pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.csobpoj.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/povinne-ruceni-4.1>

Daně a daňové výhody: [online]. [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <https://www.allianz.cz/danove-vyhody/>

Direct pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.direct.cz/pro-lidi/autopojisteni>

Encyklopedie pojmů z oblasti pojišťovnictví: [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/odborna-verejnost/on-line-slovníky-a-encyklopedie/encyklopedie-pojmu/aplikace>

Generali pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.generali.cz/pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/povinne-ruceni>

Hasičská vzájemná pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.hvp.cz/pojisteni-vozidel/autopojisteni/>

Havarijní pojištění: [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <https://www.pojisteni.com/informace/havarijni-pojisteni/>

Historie českého pojišťovnictví: [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://ekonomie-otazky.studentske.cz/2008/06/historie-eskho-pojiovnictv.html>

Historie pojišťovnictví: [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.brokerteam.cz/historie>

History of Lloyds: [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.lloyds.com/about-lloyds/history>

JINDRA, V. Pojišťovnictví: [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/download.php?predmet=pojis&type=prednasky&file=11_pojistovnictvi.ppt

Kooperativa pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/povinne-ruceni>

Legislativa povinného ručení: [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-povinnem-ruceni/legislativa>

Linka pomoci řidičům: [online]. [cit. 2018-11-11]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/linka-pomoci-ridicum>

O České kanceláři pojistitelů: [online]. [cit. 2018-11-11]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/o-ckp>

Pojistná legislativa v ČR: [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/odborna-verejnost/pojistna-legislativa/legislativa-v-cr>

Pojistný trh: [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.epojisteni.cz/pojem-pojistny-trh/>

Pojistný trh - vývoj pojišťovnictví: [online]. 2018 [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/jaroslav-danhel-tahounem-rustu-je-nezivotni-pojisteni/>

Pojistný trh v ČR: [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pojistny-trh-v-ceske-republice>

Pojištění domácnosti: [online]. [cit. 2018-12-06]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-majetku-obcanu/pojisteni-domacnosti>

Pojištění budov: [online]. [cit. 2018-12-06]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-majetku-obcanu/pojisteni-budov>

Povinné ručení – bonusy: [online]. [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <http://www.pojistovna-allianz.cz/povinne-ruceni-bonusy>

Profil AXA pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.axa.cz/o-nas/skupina-axa/spolecnosti-skupiny-axa/pojistovna/obsah/axa-pojistovna-a-s/>

Profil České podnikatelské pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/profil/>

Profil České pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/profil>

Profil ČSOB pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.csobpoj.cz/o-spolecnosti/kdo-jsme>

Profil Direct pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.direct.cz/o-nas/jsme-direct>

Profil Generali pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.general.cz/o-general/skupina-general>

Profil Hasičské vzájemné pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.hvp.cz/o-spolecnosti/>

Profil Kooperativy pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojistovna-kooperativa/o-pojistovne-kooperativa>

Profil První klubové pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.prvniklubova.cz/cs/jak-to-funguje.aspx>

Profil Slavia pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.slavia-pojistovna.cz/cs/o-spolecnosti/>

Profil UNIQA pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.uniqua.cz/o-uniqua/>

Profil VZP pojišťovny: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.pvzp.cz/cs/o-spolecnosti/historie-spolecnosti/>

První klubová pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.prvniklubova.cz/cs/produkt/povinne-ruceni-a-online-kalkulacka-prvni-klubova-3WUi2R.aspx>

První pojišťovací kontrakt: [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.klikpojisteni.cz/historicky-prvni-pojistovaci-kontrakt/>

Přehled stavu vozového parku: [online]. 2018 [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <http://portal.sda-cia.cz/stat.php?v#str=vpp>

Seznam pojišťovacích společností: [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/seznamy_mbs/seznam_ic/index.html

Slavia pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.slavia-pojistovna.cz/cs/obcanske-pojisteni/povinne-ruceni-1/>

Slovník pojmů – pojištění a finance: [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>

Subjekty v sektoru pojišťovnictví: [online]. 2014 [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://www.psfv.cz/cs/pojisteni/subjekty>

UNIQA pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.uniqa.cz/povinne-ruceni/>

Vývoj pojistného trhu 2017: [online]. 2018 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <http://cap.cz/images/statisticke-udaje/vyvoj-pojisteno-trhu/STAT-2017Q4-CAP-CZ-2018-01-25-WEB.pdf>

Vývoj pojistného trhu 2018: [online]. 2019 [cit. 2019-17-02]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/vyvoj-pojisteno-trhu/STAT-2018Q4-CAP-CZ-2019-01-28-WEB.pdf>

VZP pojišťovna – povinné ručení: [online]. 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://online.pvzp.cz/clfe/motor/#/policy>

Základní údaje o ČAP: [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/o-nas/organizacni-struktura/zakladni-udaje>

Zelená karta: [online]. [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-povinnem-ruceni/zelena-karta>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Seznam členů ČKP k 1. 1. 2019	42
Tabulka č. 2: Bonus a malus	59
Tabulka č. 3: Obsah základního balíčku povinného ručení	60
Tabulka č. 4: Nabídka připojištění k základnímu balíčku povinného ručení	61
Tabulka č. 5: Vybrané slevy a převody bonusů	62
Tabulka č. 6: Celkové pořadí pojišťoven	64
Tabulka č. 7: Vozidlo s jednolitrovým motorem a nízkým výkonem	67
Tabulka č. 8: Vozidlo s dvoulitrovým motorem a středním výkonem	68
Tabulka č. 9: Vozidlo s třilitrovým motorem a vysokým výkonem	69
Tabulka č. 10: Řidička s trvalým bydlištěm v Převýšově, Liberci a Praze	71
Tabulka č. 11: Procentuální rozdíly ve výši pojistného s měnícím se trvalým bydlištěm	72
Tabulka č. 12: Vozidlo poháněné benzínovým a naftovým motorem	74
Tabulka č. 13: Srovnání cenových nabídek pov. ručení – žena 19 let, vůz Citroën C3	76
Tabulka č. 14: Srovnání cenových nabídek pov. ručení – muž 31 let, vůz Hyundai I20	77
Tabulka č. 15: Srovnání cen. nabídek pov. ručení – muž 42 let, vůz Škoda Felicia	79
Tabulka č. 16: Celkové skóre a pořadí pojišťoven	80

PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha I: Vzor výpovědi pojistné smlouvy

Příloha I: Vzor výpovědi pojistné smlouvy

AXA pojišťovna, a.s.

Úzká 488/8

602 00 Brno

Výpověď smlouvy

Vážená AXA pojišťovno,

žádám o STORNO pojistné smlouvy číslo **8502001636** ke konci pojistného období. O vyřízení mého požadavku mne prosím informujte. Zároveň Vás žádám o zaslání potvrzení o délce bezeškodného průběhu pojištění na moji adresu.

Identifikace klienta a vozidla

Jméno/Firma:	Novák Jiří
RČ/IČ:	810910/2025
Adresa/Sídlo:	Machkova 1980, 106 00 Praha
Číslo OP:	1133619124
Vydán:	MěÚ Praha 10, 15. 10. 2009
Vozidlo:	Škoda Fabia I, SPZ: 5H5 3741

V Praze dne 20. 10. 2018

Podpis _____